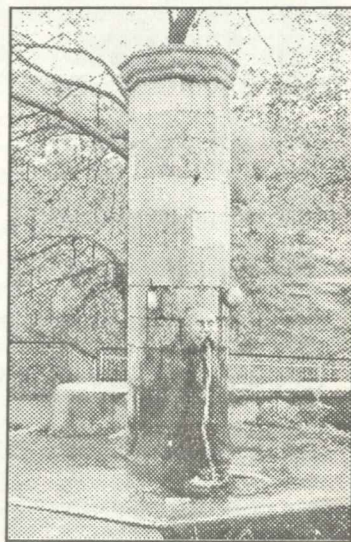

ΠΡΑΜΑΝΤΑ

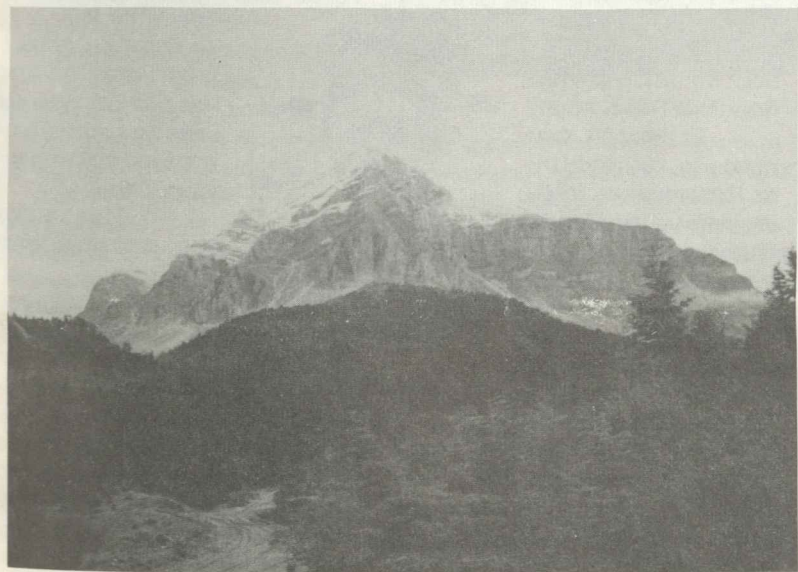
Διμηνιαία έκδοση του Συλλόγου Πραμαντιωτών Ιωαννίνων
Έτος Β', Μάιος-Ιούνιος 1996 - Αρ. φύλλου 9
Ταχ. Διεύθυνση: Γοργοποτάμου 20 - 452 21 Ιωάννινα

ΔΙΗΜΕΡΟ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΑΜΑΝΤΑ

Στις 10 και 11 Αυγούστου 1996 θα πραγματοποιηθούν εκδηλώσεις στο χωριό μας με

ση της Κοινότητας. Οι Σύλλογοι που θα διοργανώσουν τις παραπάνω εκδηλώσεις κάνουν προ-

Η Στρουγγούλα από κοντινό πλάνο.

συμμετοχή Συλλόγων Πραμαντιωτών. Εκτός απ' την προγραμματισμένη αιμοδοσία της 10 Αυγούστου, το βράδυ της ίδιας μέρας χορευτικά συγκροτήματα θα παρουσιάσουν ελληνικούς χορούς απ' όλη την Ελλάδα με τη συνοδεία ορχήστρας.

Μετά το τέλος των χορών η ορχήστρα θα τεθεί στη διάθεση του κοινού δωρεάν μέχρι αργά τη νύχτα.

Το βράδυ της 11 Αυγούστου οι Πραμαντιώτες και οι παραθεριστές θα περάσουν ένα όμορφο βράδυ με ρεμπέτικη ορχήστρα.

Τα έξοδα των παραπάνω εκδηλώσεων θα καλυφθούν, όπως υπολογίζουμε, από λαχειοφόρο αγορά, συνεισφορά των καταστημάτων και επιχορήγη-

σπάθειες να προγραμματίσουν κι άλλες δραστηριότητες, όπως έκθεση ζωγραφικής τζουμερικήτη ζωγράφου, αθλήματα κτλ.

Είναι γνωστό σ' όλους τους αναγνώστες μας ότι στο νοσοκομείο «ΧΑΤΖΗΚΩΣΤΑ» Ιωαννίνων λειτουργεί Τράπεζα Αίματος των Πραμαντιωτών. Στα δύομιση χρόνια της λειτουργίας της αρκετοί Πραμαντιώτες έλαβαν από μία ως οχτώ φιάλες αίματος ανεξάρτητα απ' τον τόπο κατοικίας τους. Μας πήραν τηλέφωνο απ' το χωριό, την Άρτα, την Αθήνα κι από αλλού, για να εφοδιάσουμε κάποιο χωριανό μας με το πολύτιμο αυτό αγαθό, που χαρίζει η ζωή.

Όταν όμως οργανώνεται ομαδική αιμοδοσία μια φορά το χρόνο στο χωριό, λίγοι προστρέχουν να ενισχύσουν την Τράπεζα. Έτσι θα έρθει η ώρα να απαντάμε «ουκ αν λάβοις παρά του μη έχοντος», σ' αυτούς που θα βρεθούν στην ανάγκη. Ας θυμηθούμε τι έγινε πέρυσι τον Αύγουστο στο χωριό. Σε σύνολο πληθυσμού τις μέρες εκείνες, γύρω στις τέσσερις με πέντε χιλιάδες ανθρώπους, το κινητό συνεργείο αιμοδοσίας επέστρεψε στα Γιάννινα με 11 φιάλες αίματος!!

Βλέπουμε λοιπόν ότι λίγα άτομα ευαισθητοποιούνται, όταν

πρόκειται για προσφορά. Η Τράπεζα τροφοδοτείται συνήθως απ' τα ίδια άτομα, μερικά απ' τα οποία έχουν δώσει μέχρι τρεις φορές αίμα κι απ' αυτούς που έκαναν χρήση, οι συγγενείς των οποίων καταβάλλουν φιλότιμες προσπάθειες ν' αντικαταστήσουν το αίμα που πήραν. Φαίνεται λοιπόν ότι, για να καταλάβουμε την αξία της Τράπεζας, πρέπει πρώτα να βρεθούμε σε αδιέξοδο.

Είναι ιατρικά τεκμηριωμένο ότι οι ενήλικες (18-62 ετών) δε διατρέχουν κανέναν απολύτως κίνδυνο δίνοντας μια μικρή ποσότητα αίματος σε τακτά διαστήματα (κάθε 4-6 μήνες). Γι' αυτό λοιπόν ας αλλάξουμε τη νοοτροπία μας κι ας δώσουμε βροντερό παρόν στην ομαδική αιμοδοσία που θα γίνει στο χωριό μας το Σάββατο 10 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1996.

Αυτές οι γραμμές απευθύνονται περισσότερο στη νεολαία. Οι νέες και οι νέοι του χωριού μας ας αφιερώσουν 10 λεπτά απ' το χρόνο τους για τη θεάρεστη αυτή πράξη, που μπορεί να φανεί χρήσιμη για πολλούς χωριανούς, ακόμη και για μας τους ίδιους.

X. T.

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΡΑΜΑΝΤΩΝ

Τον τελευταίο καιρό επισκέφτηκαν την Πράμαντα ο Νομάρχης Ιωαννίνων κ. Ν. Ζαριπαλάς για ενημέρωση επί των τοπικών προβλημάτων και κλιμάκιο της Αναπτυξιακής Εταιρείας «ΗΠΕΙΡΟΣ Α.Ε.», για ενημέρωση του κοινού στο πρόγραμμα Leader.

Κοινό πόρισμα και των δύο επισκέψεων ήταν το ενδιαφέρον του κοινού για την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής.

Ένα ενδιαφέρον το οποίο εκδηλώθηκε έντονα από νέους ανθρώπους, με προβληματισμό για το ενδεχόμενο επενδύσεων τουριστικού ενδιαφέροντος. Προβληματισμός ο οποίος ακόμα παραμένει: Υπάρχει ή όχι δυνατότητα τουριστικής ανάπτυξης των Πραμαντιωτών;

Για να απαντήσουμε στο παραπάνω ερώτημα, θα πρέπει να εξετάσουμε τουριστικά ολόκληρη την περιοχή των Τζουμέρκων και όχι μεμονωμένα τα Πράμαντα, κυρίως όσον αφορά το τουριστικό προϊόν και την υπάρχουσα υποδομή.

ΤΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΠΡΟΪΟΝ

Το τουριστικό προϊόν των Τζουμέρκων είναι ογτώα αξιολογώ:

- παρθένα φύση με βαθειά διάβρωση στο εσωτερικό, με χλωρίδα και πανίδα και εύτηχως πλούσιο οικοσύστημα
 - ιστορικά και πολιτιστικά μνημεία
 - παραδοσιακοί οικισμοί
 - ποτάμια
 - ψηλά και δύσβατα βουνά
- Με αυτό το προϊόν εξειδικευμένες μορφές τουρισμού, όπως τουρισμός για βοτανολόγους, οικολόγους, τουρισμός συνδυασμένος με τα σπορ όπως υδάτινης δραστηριότητας (κανό-καγιάκι, ράφτινγκ κ.λ.π.), ορειβασία, τουρισμός αναψυχής, περιήγησης κ.λ.π. έχουν τη δυνατότητα και τις φυσικές προϋποθέσεις ανάπτυξης.

Συνέχεια στην 4η σελ.

ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

«Καλότοιχοι μου χωριανοί
ζηλέτω τη ζωή σας
την απλόχρησθη ζωή
που έχεις περισσότερες χάρες...»
Κ. ΚΡΥΣΤΑΛΛΗΣ

ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΛΕΙΨΥΔΡΙΑΣ:

✓ Το καλοκαίρι έφθασε. Ήρθαν στο χωριό, εκτός απ' τους κτηνοτρόφους και οι πρώτοι παραθεριστές. Η μεγάλη όμως παραθεριστική κίνηση, κάθε χρόνο, γίνεται στο διάστημα 20 Ιουλίου-20 Αυγούστου.

του ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ

Ας λάβουν τα μέτρα τους πρώτα η κοινότητα και μετά όλοι οι κάτοικοι του χωριού ώστε να μην έχουμε πρόβλημα λειψυδρίας. Το νερό που παίρνουμε απ' την πηγή «Αγκάθι» με σωστή, ελεγχόμενη και λελογισμένη χρήση και με τη δυνατότητα εμπλουτισμού του δικτύου και από άλλες πηγές (Αγία Παρασκευή - Σκάλα) στο χρονικό αυτό διάστημα νομίζω πως θα καλύψουν τις ανάγκες των κατοίκων.

ΔΑΝΕΙΣΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΠΡΑΜΑΝΤΩΝ

✓ Εδώ και αρκετά χρόνια σε μικρή ισόγεια αίθουσα του Πνευματικού Κέντρου λειτουργεί δανειστική βιβλιοθήκη με 2.500 περίπου βιβλία και περιοδικά. Κάθε χρόνο γίνεται εμπλουτισμός της με καινούρια βιβλία (κυρίως από δωρεές) αλλά και ενίσχυση της από βιβλία της ΤΕΔΚ και της Ζωσιμαίας Βιβλιοθή-

ΠΡΑΜΑΝΤΑ

Εκδίδεται στα Γιάννενα
ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΑΜΑΝΤΙΩΤΩΝ
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟ
Χρήστος Κ. Τσακτσίδης

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
Βασίλ. Δ. Καρακώστας, τηλ. 40284
Χρήστος Γ. Καρακώστας, τηλ. 92633
Νικήφ. Στ. Παπαθεοδώρου, τηλ. 21317
Χρήστος Κ. Τσακτσίδης, τηλ. 76937
Τραγουδάρας Γ. Ρίζος

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ,
ΕΠΙΤΑΓΕΣ-ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ
Δημήτριος Χρ. Τζαχρίδης
Μανάρη 7 - 4533 Ιωάννινα, τηλ. 21358

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ
Στη δ/ση του Συλλόγου:
Γοργοποταμού 20 45221 Ιωάννινα
ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ
Δρχ. 2000

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ
Γ. ΔΟΥΒΛΑΗ
- Ε. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Ο.Ε.
28ης Οκτωβρίου 41
(Στοά Καμνέτη)
Τηλ. 20.544 - 27.845
Ιωάννινα 454 44

κής Ιωαννίνων, κατά τους καλοκαιρινούς μήνες.

Ίσως ο χώρος να είναι μικρός, ίσως ακόμη να μην οργανώθηκε η βιβλιοθήκη καλά με καταγραφή και αποδελτίωση των βιβλίων και των συγγραφέων αλλά δεν παύει να είναι οάση πνευματικής συντροφιάς και μόρφωσης στην μονοτονία και αντιπνευματική εποχή μας.

ΑΚΟΜΗ ΧΩΡΙΣ ΙΕΡΕΑ

✓ Και πάλι περί ιερέως ο λόγος! Οι καιροί περνούν. Η Μητρόπολη υπόσχεται και οι Πραμαντιώτες περιμένουν η ενορία τους ν' αποκτήσει επιτέλους ιερέα. Η μεγαλύτερη ενορία των Τζουμέρκων με πλήθος ανάγκες λειτουργικές αλλά και διοικητικές στην εκκλησία, ιδιαίτερα τώρα το καλοκαίρι δεν μπορεί να παραμείνει έτσι. Τι κάνετε φορείς των Πραμαντιών; ΤΩΡΑ που μένουν ακόμα λίγες ψυχές στο χωριό φωνάξτε να πληρωθεί η κενή θέση με ιερέα που να διαθέτει τυπικά και ουσιαστικά προσόντα.

ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΕΓΗΣ ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ

✓ Η εκκλησιαστική επιτροπή Πραμαντιών και οι εκ περιτροπής λειτουργούντες ιερείς των γύρω οικισμών κάνουν ότι μπορούν προς εξοικονόμηση των αναγκών χρημάτων για την αντικατάσταση της στέγης της κεντρικής εκκλησίας. Τα υλικά είναι ακριβά και οι εργασίες πολυδάπανες. Οι απανταχού Πραμαντιώτες ας βοηθήσουν.

ΘΑΝΑΤΟΙ

✓ Τον τελευταίο καιρό πέθαναν οι παρακάτω χωριανοί μας και εκφράζουμε τα συλλυπητήριά μας προς τους οικείους τους:

Βασιλική σύζ. Γ. Κίση στο Αγρίνιο
Ελένη σύζ. Α. Λασπιά στην Αθήνα
Νίκος Ι. Τάσης στα Γιάννενα
Δημήτριος Αρ. Μάργαρης στην Αθήνα σε νεαρή ηλικία

Χρήστος Κ. Φώτης στην Πράμαντα
Βασιλική σύζ. Αθ. Γκεσούλη στους Χριστούς

Ιωάννης Κ. Γιαννιρκόστας (από τροχαίο) σε νεαρή ηλικία
Βασίλης Δ. Μολώνης στην Άρτα
Κων/νος Καρατζένης στην Άρτα
Δημήτριος Ν. Κοντοδήμας στα Γιάννενα

ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ

✓ Δεν μπορεί οι περιβάλλοντες την κεντρική πλατεία του χωριού χώροι, τα ρέματα και οι δρόμοι να έχουν μεταβληθεί σ' έναν απέραντο σκουπιδοπο. Έφτασε το 2000 μ.Χ. Πρέπει ο καθένας να καταλάβει ότι δεν έχει δικαίωμα να ρυπαίνει το περιβάλλον του. Η κοινότητα διαθέτει ένα σωρό χρήματα για την καθαριότητα. Τοποθέτησε κάδους, πληρώνει απορριμματοφόρο, πληρώνει εργάτες. Ας λάβουμε τα μέτρα μας. Και αν δε θέλουμε η κοινότητα και οι αρχές ας επέμβουν.

ΕΚΔΡΟΜΗ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

✓ Ο Σύλλογος Γυναικών Πραμα-

ντων οργανώνει και θα πραγματοποιήσει διήμερη (5 και 6 Ιουλίου) εκδρομή την «Παναγία Σουμελά» και περιήγηση σε πολλές μακεδονικές πόλεις.

ΔΡΟΜΟΙ ΚΑΙ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

✓ Διαβάζουμε ότι μελετάται η παράκαμψη των στροφών της Πλάκας με δρόμο που θα ενώνει το Καλέντζι με το

Μονολίθι. Θα επιθυμούσαμε να κατασκευαστεί και ο περιφερειακός δρόμος των Αγνάντων που θα λυσοτένει την ταλαιπωρία όσων ταξιδεύουν με λεωφορείο αλλά και θα συντομώσει το δρομολόγιο προς την Πράμαντα κατά 10-15' λεπτά.

Δε θα ήταν κακό να συντηρηθεί και να έχει βατότητα και ο παλιός δρόμος προς την Πράμαντα μέσω Συγγενών.

Ένα μήνυμα από το υπερπέραν

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΚΑΙ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ «ΠΑΠΑ-ΠΑΝΟΥ»

Από τον Δρ. Δημήτριο Χρ. Στάμο, Φιλολόγο

Εκείνο το καλοκαιρινό πρωινό του 1938, ο «εύσωμος» και «καλ-λίωνος» παπα-Πάνος (κατά κό-σμο Π. Παπακώστας), ένα από τους πέντε —τότε— ιερείς του χωριού μας, ξύπνησε ευδιάθετος και είπε στη γυναίκα του:

— Ελένη, αύριο θα πάω να λειτουργήσω στην Αγία Παρασκευή!

— Σε «καλό» σου παπά μου, του απάντησε ξαφνιασμένη εκείνη. Ήσουν μια βδομάδα ανήμπορος και μόλις σήμερα νοιώθεις καλά. Κάθισε μια-δυό μέρες ακόμα μέσα για να μην ξανάκουσε τα ίδια και μετά βγαίνεις έξω και πας να κάνεις τη λειτουργία που θέλεις.

Ο παπα-Πάνος όμως είχε ήδη πάρει την απόφασή του. Και μετά από τον πρωινό καφέ και το λιτό πρόγευμά του, βγήκε για ένα περίπατο μέχρι τον Αη-Νικόλα, που ήταν κοντά στο σπίτι τους.

Το μεσημέρι που γύρισε ο παπ-πας, η παπαδιά έβαλε πάνω στην

«τάβλα» που συνήθως έτρωγαν, τη λαχανόπιττα που είχε φτιάσει. Και μετά το φαγητό, ο παπ-πας έπλυνε για το συνηθισμένο μεσημε-ριτικό ύπνο του, η δε παπαδιά με την κόρη της Αμαλία, (1), βγήκαν

έξω για να σκαλίσουν στον κήπο τους.

Όταν οι γυναίκες επέστρεψαν, ο παπ-πας είχε ήδη ξυπνήσει. Και «κάπως» προβλημα-τισμένος είπε στη γυ-ναίκα του:

— Ξέρεις τι είδα πριν από λίγο στον ύπνο μου;

— Τι είδες ευλογη-μένο; τον ρώτησε απορημένη εκείνη.

— Είδα τη μακαρί-τισσα την Παναγία

την αδερφή σου, με ανασκουμένη τα μανίκια των χεριών της να στρώνει ένα κρεβάτι με ολόσπρα σεντόνια. Όταν δε το έστρωσε καλά, μου είπε: «Εσύ παπά μου, από δω και πέρα θα κοιμάσε σ' αυτό το κρεβάτι». Και μ' αυτό τ-

Συνέχεια στην 6η σελ.

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ

ΘΕΟΔΩΡΑΣ ΧΡ. ΣΤΑΜΟΥ (1901-1995)

«Αλλά ως του Κυρίου έδοξε
ούτω και έγινε»

(Ιωβ. α, 21)

Ένας χρόνος συμπληρώθηκε από τότε που η γλυκύτατη μάνα περέυτηκε στο αιώνιο ταξίδι της. Το πατρικό σπίτι είναι τώρα χωρίς τη ακοίμητη Εστιάδα της πατρογονικής κληρονομιάς. Και η κλωστή που

κρατούσε ενωμένη την οικογένεια κόπηκε. Π-στη χριστιανή, υπόδειγμα αφοσιωμένης συζ-γου και φιλόστοργης μητέρας, αγωνιστική, ε-γαπική, πρόσχαρη, καλωσυνάτη, σεμνή, ήπι-α μια από τις αφανείς εργάτριες κάθε καλού ε-γου των παραδόσεων. Για μια ψυχή σαν της μά-νας και η αναχώρηση από τον πρόσκαιρο β-μα)

«ού θάνατος έστιν αλλά κοίμησις»
Η ατίμητη μάνα βρίσκεται πια στους κόλπους του Θεού. Εμείς, θα-θυμούμαστε σαν μια συνεχή παρουσία. Ας είναι αειθαλής η μνήμη της.
Δρ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΧΡ. ΣΤΑΜΟΣ (φιλόλογος)

Σημείωση: Ο κ. Δημ. Χρ. Στάμος στη μνήμη της μάνας του προσέφερε 100.000 δρχ. στην Αγ. Παρασκευή Πραμαντιών (για τις ανάγκες της εκ-κλησίας) και 50.000 δρχ. για την ανοικοδόμηση της Ασπροκλήσιας Πραμα-ντων».

Η ΗΘΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ

Κοινωνική κινητικότητα Ο ρόλος της στην ανάπτυξη της ηθογραφίας

Παλιό σπίτι στα Καρακωσταίικα Πραμαντιών

αθώα αγροτική μόνωση του στην τα-ραγμένη από εργασιακά και σύνθετα κοινωνικά αιτούμενα αστική ζωή.

Η περιοχή μας, αν και απομονω-μένη, (θα δικαιολογούνταν απόλυτα μια δυναμική μετακίνηση του πληθ-υσμού) δεν βρέθηκε εξασχισμένη στην πο-ρεία της κοινωνικής κινητικότητας.

Μπαίνει λοιπόν το πρόβλημα της γεωγραφικής αναντιστοιχίας ανά-με-σα στις μεταναστευτικές περιοχές και στις μη μεταναστευτικές. Γιατί λ.χ. οι οικονομικά δυνατότεροι Πελοποννή-σιοι εμφάνιζαν μια προοδευτική με-ταναστευτική τάση έναντι των ασθε-νέστερων οικονομικά Ηπειρωτών, εν-προκειμένου των Τζουμερκιωτών.

Η ρευστή λοιπόν εκείνη εθνική κατάσταση δεν άφηνε περιθώρια με-τακίνησης του πληθυσμού εξ αιτίας των πολλαπλών εθνικών γεγονότων που διαδραματίζονταν στη βόρεια και δυτική Ελλάδα στις αρχές του αιώνα.

Αντίθετα η ατελευθερωμένη ήδη «Μεγάλη Ελλάδα», περνώντας το στάδιο της πολιτικής και κοινωνικής αναδιάταξης σε επίπεδο οργάνωσης πόλεων, διοίκησης και σχετικής ανά-πτυξης, παρείχε δυνατότητα μετακί-νησης των πληθυσμών.

Ένας δεύτερος λόγος ήταν η εξαρτημένη ζωή των αγροτών στις παραγωγικές περιοχές από τους Έλληνες τοιφικάδες. Η τυραννική ζωή εξωθούσε τους καταπιεσμένους και καταπονημένους προλετάριους προς τ' αστικά κέντρα, τη στιγμή που τα δικαιώματα πάνω στη γη τους ήταν εκ προοιμίου χαμένα.

Δεν συνέβαινε το αντίστροφο στις ορεινές και δυσκολοπαραγωγικές πε-ριοχές, όπου υπήρχε μια αυτονομία στη μικρή γεωργική εκμετάλλευση.

Η μικρή ατομική ιδιοκτησία, αν και δεν εξασφάλιζε κάποια αντάρ-χεια, όμως η ίδια παρείχε στον μι-κροϊδιοκτήτη τη δυνατότητα να στο-χάζεται και να δραστηριοποιείται ελεύθερα. Η αναζήτηση συμπληρωμα-τικών οικονομικών δραστηριοτήτων ήταν εφικτή σε τέτοιο βαθμό που συ-νετέλεσε εξελικτικά στη δημιουργία των πρώτων εμπορικών πυρήνων στο εσωτερικό και στο εξωτερικό (π.χ. Συρράχο, Καλαρρύτες).

(ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ)

ΦΙΛΙΠΠΑΣ Α. ΦΙΛΙΟΣ

Οφθαλμίατρος
Χειρουργός

Αραβαντινού 18 - Ιωάννινα

45444

Τηλ. 0651-33245

ΧΩΜΑΤΟΥΡΓΙΚΕΣ

ΕΡΓΑΣΙΕΣ

ΠΑΝΤΟΣ ΤΥΠΟΥ

ΘΑΝΑΣΗΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Μπουμπουλίνας 7, Κατσικά

τηλ. οικίας: 48.922

ΙΩΑΝΝΗΣ Γ.

ΚΑΣΤΑΝΙΟΥΔΑΚΗΣ

Χειρουργός

Ωτορινολαρυγγολόγος

Επικύριος καθηγητής

Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Επίτιμος Λέκτορας

Πανεπιστημίου Liverpool

Ιατρείο: Αραβαντινού 18, Ιωάννινα

Τηλ.: (0651) 31512 Τ.Κ.: 45444

Οικία: Ν. Δοσίου 8, Ιωάννινα

Τηλ.: (0651) - 73.015 Τ.Κ.: 45333

Δέχεται καθημερινά

6.00-8.30 μ.μ.

Σάββατο 9.00-13.00

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ

ΥΠΟΔΗΜΑΤΩΝ

ΑΦΟΙ ΧΡΗΣΤΟΥ ΤΡΑΧΑΝΑ Ο.Ε.

Εργοστάσιο: Λαμπρίδου 16 - Γιάννενα, Τηλ. (0651) 31.218

Υποκ/μα: Αριστόφρονος 3, Τηλ. (01) 51.47.170 Αθήνα

ΜΕΤΑΛΛΙΚΕΣ

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

(Παντός τύπου)

ΤΖΙΜΑΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Πράμαντα

ΤΗΛ. 0659-61455

(μαγαζί)

0659-62112 (σπίτι)

Tolis Motors s.a.

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ

ΤΗΣ ADAM OPEL AG

COSTAS TOLIS

Deal Operator

6th km Ioannina - Athens

45500 Ioannina - Greece

Tel. 0651-93021, 93039, 41720

Telefax, 0651-91819, 40645

ΓΙΩΡΓΟΣ ΙΣΤΑΤΙΑΔΗΣ

Πολιτικός Μηχανικός

Δ. Π. Θ.

Τοπογραφικά - Μελέτες -

Επιβλέψεις - Κατασκευές

ΒΑΣΩ ΧΡΥΣΗ

Ηλεκτρολόγος Μηχανικός

Δ. Π. Θ.

Πυρσινέλλα 5, Ιωάννινα

ΤΗΛ.: (0651) 79394 - 30892

ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΝΕΑ

Ι. ΛΑΪΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Ο Πρόεδρος της Κοινότητας προσκαλεί όλους τους χωριανούς σε ετήσια Λαϊκή Συνέλευση στην κεντρική πλατεία του χωριού την 4.8.1996 ημέρα Κυριακή και ώρα 11 μέχρι 2 μ.μ.

Στην Α.Σ. θα κληθούν τιμητικά να παρευρεθούν παράγοντες και αξιωματούχοι από την Δημόσια Διοίκηση, Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, Τοπική Αυτοδιοίκηση, βουλευτές και άλλες εξεχουσες προσωπικότητες.

Σκοπός της Α.Σ. είναι η ενημέρωση κυρίως των χωριανών, αλλά και των άλλων προσκεκλημένων, για την διαχείριση από τον Πρόεδρο και τον Κοινοτικό Συμβούλιο των κοινοτικών υποθέσεων, για τα λυθέντα και εκκρεμούντα προβλήματα, για τον σχεδιασμό ανάπτυξης του χωριού και της περιοχής, για τις δυνατότητες και τις προοπτικές.

II. ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΩΝ

Έπειτα από πρόσκληση του Προέδρου της Κοινότητας επισκέφθηκε το χωριό μας και κατέλυσε στο ξενοδοχείο ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ του Γιάννη Βάνα πολυμελής ομάδα δημοσιογράφων. Αρχηγός της αποστολής ήταν η δημοσιογράφος κ. Εύα Γασπαράτου από τον ΑΝΤΕΝΝΑ, συμμετείχε ο διευθυντής της σχολής δημοσιογράφων του ΑΝΤΕΝΝΑ κ. Μάρας και άλλοι γνωστοί δημοσιογράφοι από εφημερίδες και περιοδικά. Συμμετείχε επίσης στην ομάδα και ο νεαρός και φέρελπις εικονολήπτης χωριανός κ. Παναγιώτης Α. Λιανός, ο οποίος και κατέγραψε με την κάμερα του ΑΝΤΕΝΝΑ τα αναγκαία πλάνα από τις εκδηλώσεις, το χωριό και την περιοχή.

Το βράδυ της Παρασκευής 14/6 τους καλεσμένους δεξιώθηκε ο Πρόεδρος, παραθέτοντας επίσημο δείπνο στο ξενοδοχείο ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ. Στο δείπνο προσκλήθηκαν να παρακαθήσουν, ως τοπική εκπροσώπηση, και ο Αντ'δρος της Κοινότητας κ. Δημ. Καρβέλας, οι κοινοτικοί σύμβουλοι, ο Δ/ντής του ΕΟΤ Ηπείρου κ. Γιώργος Γκιώκας, ο Πρόεδρος της Αδελφότητας Πραμαντιωτών Ιωαννίνων κ. Χρήστος Τσακίρας, η κ. Λουκία Στάμου-Μπαλτζώ, ως εκπρόσωπος του Συλλόγου Γυναίκων Πραμαντιωτών και κ. Γιώργος Ι. Καρακώστας ως άτυπος εκπρόσωπος της πραμαντιωτικής «μαστορικής κληρονομιάς».

Την επόμενη ημέρα Σάββατο 15/6 συνόδευσε και ξενάγησε τους επισκέπτες στο Σπήλαιο Ανεμότρυπας, στο μοναστήρι της Κηφίνας και στο Συράκο, όπου περίμενε ο Πρόεδρος της Κοινότητας κ. Γ. Γκαρτζονίκας και προσέφερε το μεσημεριανό πατροπαράδοτο ουζάκι με πικάντικους τοπικούς μεζέδες.

Οι εντυπώσεις που αποκόμισαν οι φιλοξενούμενοι, τόσο από το φυσικό και το ανθρώπινο περιβάλλον όσο και από την φιλοξενία ήταν άριστες και δεν παρέλειψαν να τις εκφράσουν πλουσιοπάροχα και να ευχαριστήσουν θερμά για την πρόσκληση και την φιλοξενία όλους τους συντελεστές.

Πρέπει να σημειωθεί και να εκτιμηθεί ιδιαίτερα ότι το μεγάλο βάρος της φιλοξενίας (ποσό όχι ευκαταφρόνητο) ανέλαβε και σήκωσε ο χωριανός μας, ξενοδόχος Γιάννης Βάνας, ο οποίος διέθεσε δωρεάν όλα τα δωμάτια του για δυο βράδια, πρωινό Σαββάτου και Κυριακής, γεύμα και βραδινό Σαββάτου και τα έξοδα του λεωφορείου για την μετάβαση στο Συράκο.

Ο Πρόεδρος της Κοινότητας του εξέφρασε την ικανοποίηση και τα θερμά του συγχαρητήρια για την αποφασιστική συμμετοχή του στην πραγματοποίηση του όλου προγράμματος, το οποίο έχει ευεργετικές επιπτώσεις και στην δραστηριότητα και των άλλων χωριανών μας επαγγελματιών.

Από πλευράς Κοινότητας η εκδήλωση εντάσσεται σε ένα ευρύτερο σχεδιασμό μεθοδικής και σταθερής προβολής του τόπου μας με απώτερο σκοπό την σταδιακή ανάπτυξη των ήπιων μορφών ορεινού τουρισμού.

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΡΑΜΑΝΤΩΝ

Συνέχεια από την 1η σελ.

Η ΥΠΟΔΟΜΗ

Όσον αφορά την υποδομή, τα Τζουμέρκα έχουν μείνει πίσω, έχουν κατά κάποιον τρόπο παραμεληθεί. Ξεχασμένα απ' όλους δεν παρακολούθησαν ούτε καν το ρυθμό ανάπτυξης του υπόλοιπου νομού.

Σχετικά με την υποδομή θα ήθελα να προσθέσω μερικά πράγματα.

Χρόνια και χρόνια τώρα δεν ακούμε τίποτε άλλο παρά μόνον ότι δεν έχουμε δρόμους, ξενοδοχεία κλπ. και πώς θα αναπτυχθεί έτσι ο τουρισμός. Τα πράγματα όμως δεν είναι ακριβώς έτσι.

Σήμερα υπάρχει μια υποδομή, καλύτερη ή κακή αυτή υπάρχει. Υπάρχει και ένα αξιόλογο τουριστικό προϊόν όπως προαναφέραμε, και το οποίο ανταποκρίνεται για την ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού.

Όταν λέμε ειδικές μορφές τουρισμού αναφερόμαστε κυρίως σε τουρίστες που έχουν κοινά χαρακτηριστικά που είναι:

- η φυσική ζωή στην ύπαιθρο
- τα οικολογικά ενδιαφέροντα
- η γνωριμία με τον τοπικό πολιτισμό και την ιστορία και
- τα ειδικά χόμπι που οδηγούν σε ενεργητικές διακοπές.

Οι τουρίστες με αυτά τα ενδιαφέροντα επιζητούν να είναι γνώστες της υπάρχουσας κατάστασης που θα αντιμετωπίσουν και οπωσδήποτε δεν αποτελεί γι' αυτούς σημαντικό εμπόδιο η έλλειψη υποδομής.

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Είναι γνωστό ότι:

Οι παραδοσιακοί χώροι-περιοχές προορισμού του τουρισμού παρουσιάζουν έντονο κορεσμό με όλες τις συνέπειες στο περιβάλλον και την οικονομική-κοινωνική δομή αυτών των περιοχών.

Οι τυπικές διακοπές παραλήξις έχουν οδηγήσει σε υπερχορεσμό και απογύμνωση των πόρων για τον τουρισμό και προκαλούν περιβαλλοντολογική χειροτέρευση και πολιτιστική υποβάθμιση.

Σε αντίδραση αυτού του κορεσμού υπάρχει η τάση, οι τουρίστες να εγκαταλείψουν αυτά τα θέρετρα και να στρέφονται σε νέους προορισμούς [νέες μορφές τουρισμού].

Οι νέες μορφές έχουν στόχο την καλύτερη εποχική και γεωγραφική κατανομή του τουρισμού και μπορούν να βοηθήσουν αποτελεσματικά την επιμύχιση της τουριστικής περιόδου, να δημιουργήσουν νέα ζήτηση και να συμβάλουν αποφασιστικά στην οικονομική ανάπτυξη της περιοχής.

Υπάρχει όμως δυνατότητα ανάπτυξης νέων ειδικών-εναλλακτικών μορφών τουρισμού στην Πράμαντα (περιπατητικός, πολιτιστικός, αγροτικός, φυσιολατρικός κ.λπ.).

Υπάρχει, ΜΟΝΟ όταν δούμε την Πράμαντα σαν ένα τμήμα των Τζουμέρκων, τα οποία σε σύνολο προσφέρουν ένα συνολικό τουριστικό προϊόν. Με άλλα λόγια θα πρέπει:

1. Να προγραμματίζουμε την ανάπτυξη σαν όλη η μείζονα περιοχή των Τζουμέρκων να είναι μια τουριστική μονάδα - μια επιχείρηση.

2. Οι νέες μορφές τουρισμού που μπορούν να αναπτυχθούν, θα πρέπει να είναι διάσπαρτες στα διάφορα χωριά των Τζουμέρκων, ανάλογα με το τουριστικό προϊόν της κάθε περιοχής.

3. Οι μορφές αυτές θα πρέπει να λειτουργούν συμπληρωματικά (αλλά όχι ενθωσιασμο) καταλαμβάνοντας τις κατάλληλες θέσεις κατά μήκος του Αράχθου από τον Πέτα μέχρι την πέραν του Κοινοτόμου εκβολών του ποταμού. Ο ταξιδιώτης Χρ. Μποτάρης επιθεωρεί τα στρατεύματά του. Μόλις διαβιβάζεται και προς τους Σταθμούς η διαταγή επίθεσης του Αρχηγείου το πυρ άναψε απ' άκρη σ' άκρη όλη η κοίτη του Αράχθου. Από Καραϊτών μέχρις Αγναντών είχαν ήδη συγκροθεί οι αντιμέτωποι Σταθμοί οι ελληνικοί «Καλαρρύτες», «Χριστοί», «Έφουρα Σκούπου» και «Έφουρα Πλάκας» και οθωμανικοί «Συρράκο», «Μυλάιτι», «Ντοβίζντιαν», «Φορτόσι» και «Φορτό-Πλάκα».

Στην πλάκα έδρεναν δυο λόχοι του 1ου ευζωνικού τάγματος υπό του ταγματάρχη Γιώτη και τους υπολοχαγούς Τζώβη και Μάμαλη. Άρχισαν σφοδρό πυρ κατά των οθωμανικών προχωμάτων και σταθμών χωρίς όμως ουσιαστικά αποτελέσματα και μόνο με μικροζημιές. Φοβηθήκαν ένας Έλληνας και είκοσι Τούρκοι.

Τη μέρα αυτή (6 Απρ.) στους Χριστούς, στην Αγία Μαρίνα, στον Ντούναβα, περιοχές των Πραμαντών καθώς και

Η Πράμαντα στον πόλεμο του 1897

Τα γεγονότα που έλαβαν χώρα στην Πράμαντα και στην ευρύτερη περιοχή από Πλάκας μέχρι Καραρρτών έχουν ως εξής:

6 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1897 (των Βαίων)

Γνωστοποιείται στην Άρτα η διακοπή των ελληνοτουρκικών σχέσεων και η έναρξη των εχθροπραξιών στη Θεσσαλία καθώς και οι πρώτες επιτυχίες του στρατού μας εκεί. Οι Άρτιοι έχουν καταφύγει, όπως είδαμε, στο Κομπότι. Η πόλη ερημώθηκε. Οι Έλληνες στρατιώτες με εξαίρεση τους εχθροπραξίες καταλαμβάνουν τις κατάλληλες θέσεις κατά μήκος του Αράχθου από τον Πέτα μέχρι την πέραν του Κοινοτόμου εκβολών του ποταμού. Ο ταξιδιώτης Χρ. Μποτάρης επιθεωρεί τα στρατεύματά του. Μόλις διαβιβάζεται και προς τους Σταθμούς η διαταγή επίθεσης του Αρχηγείου το πυρ άναψε απ' άκρη σ' άκρη όλη η κοίτη του Αράχθου. Από Καραϊτών μέχρις Αγναντών είχαν ήδη συγκροθεί οι αντιμέτωποι Σταθμοί οι ελληνικοί «Καλαρρύτες», «Χριστοί», «Έφουρα Σκούπου» και «Έφουρα Πλάκας» και οθωμανικοί «Συρράκο», «Μυλάιτι», «Ντοβίζντιαν», «Φορτόσι» και «Φορτό-Πλάκα».

Στην πλάκα έδρεναν δυο λόχοι του 1ου ευζωνικού τάγματος υπό του ταγματάρχη Γιώτη και τους υπολοχαγούς Τζώβη και Μάμαλη. Άρχισαν σφοδρό πυρ κατά των οθωμανικών προχωμάτων και σταθμών χωρίς όμως ουσιαστικά αποτελέσματα και μόνο με μικροζημιές. Φοβηθήκαν ένας Έλληνας και είκοσι Τούρκοι.

Τη μέρα αυτή (6 Απρ.) στους Χριστούς, στην Αγία Μαρίνα, στον Ντούναβα, περιοχές των Πραμαντών καθώς και

στη γέφυρα Σκούπου που κατέχει ο υπολοχαγός Οικονόμου με τους άντρες του επικρατεί ησυχία.

Στους Καλαρρύτες όμως ο 2ος λόχος του 1ου Ευζωνικού Τάγματος υπό τον λοχαγό Πισλή και σώμα από 250 αντάρτες υπό τους οπλαρχηγούς Σκαλτσά, Μαργιάλη και Μίχα Γιάγκα με τους οποίους συνεργάζεται και ο εκ του σώματος Καψαλοπούλου-Μυλωνά οπλαρχηγός Λάζος δεν μπορεί να συγκρατηθεί. Αντιμετωπίζουν όμως σοβαρό πρόβλημα ενισχύσεως σε τροφές, πολεμοφόδια και χρήματα οι αντάρτες. Το Συμβούλιο της Εθνικής Εταιρείας τους γνωστοποιεί πως δεν μπορεί να τους βοηθήσει και τότε αναλαμβάνουν να βοηθήσουν με τις δυνάμεις που διαθέτουν ο λοχαγός Γ. Πισλής, ο Ταγματάρχης Π. Γιώτης και ο οπλαρχηγός-βουλευτής Σκαλτσάς (Σκαλτσόδημος).

7 ΑΠΡΙΛΙΟΥ (Μ. ΔΕΥΤΕΡΑ)

Παρ' όλες τις δυσκολίες το άκτατο σώμα του Σκαλτσά τη νύχτα της 6ης προς 7η Απριλίου στις δύο τα μεσάνυχτα εισβάλλουν από δύσβατο μονοπάτι προς το τουρκοκρατούμενο Συρράκο και προχωρούν προς τον «Άγιο Γεώργιο» θέση που δεσπόζει και ενώνει το Συρράκο με τα Ντοβίζντιαν (Προσήλιο). Εκεί κρύφθηκαν οι αντάρτες και το πρωί της 7ης Απριλίου όταν βγήκαν οι Τούρκοι απ' τον σταθμό τους και πήγαν να λάβουν θέσεις μάχης πυροβολήθηκαν απ' τους αντάρτες και τέθηκαν εκτός μάχης γύρω στους 30 απ' αυτούς. Στη συνέχεια οι αντάρτες, συνηθισμένοι σε τακτικές κλεφτοπολέ-

μου, κρύφθηκαν — ένα μέρος τους — πίσω από πέτρες μάντρες και αναχώματα και ένα μέρος τους προσποιήθηκε πως προσπαθεί να διαφύγει λαθραία. Οι Τούρκοι παγιδευθέντες επιτέθηκαν σ' αυτούς που έφευγαν και βρέθηκαν ανάμεσα σε δυο πυρά. Άλλοι 60 Τούρκοι τέθηκαν εκτός μάχης.

Νέα τουρκική δύναμη κατέφθασε στο Συρράκο. Οι τροφές και τα πολεμοφόδια λείπουν απ' τους αντάρτες του Σκαλτσά και αναγκάζονται περιλπίτοι οι Έλληνες σχύσεως σε τροφές, πολεμοφόδια και χρήματα οι αντάρτες. Το Συμβούλιο της Εθνικής Εταιρείας τους γνωστοποιεί πως δεν μπορεί να τους βοηθήσει και τότε αναλαμβάνουν να βοηθήσουν με τις δυνάμεις που διαθέτουν ο λοχαγός Γ. Πισλής, ο Ταγματάρχης Π. Γιώτης και ο οπλαρχηγός-βουλευτής Σκαλτσάς (Σκαλτσόδημος).

Τη μέρα αυτή (6 Απρ.) στους Χριστούς, στην Αγία Μαρίνα, στον Ντούναβα, περιοχές των Πραμαντών καθώς και

«Αι-Γιώργη» εναντίον των Καλαρρυτών και αναγκάζονται τα γυναίκοί τους να φύγουν ασφαλείας να καταφύγουν στα βουνά. Το Αρχηγείο της Ηπείρου είχε αυτή τη μέρα τη θαυμάσια ευκαιρία να διατάξει γενική επίθεση όλων των μεθοριακών σταθμών εναντίον των οθωμανικών, πράγμα που δεν έκανε γιατί πίστευε πως ο στρατός χρειάζεται κυρίως για την Άρτα, ενώ οι σταθμοί έπρεπε να κρατούν παθητική στάση.

Οι τουρκικές δυνάμεις των σταθμών και θέσεων Συρράκου-Ντοβίζντιαν-Μιχαλιτσίου-Φορτοσίου-Πλάκας-Κοντοβρακίου-Λοζετσίου-Κοστετσίου-Καλεντζίου-Πλασιών-Σκλίβανης-Πεστών κλπ. ήταν μόνο 3.000 άντρες και υπήρχαν και στα Γιάννινα άλλοι 4.500-5.000 άντρες.

(ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ)

**Πρακτορείον
ΠΡΟ-ΠΟ, ΛΟΤΤΟ
«Η ΑΓΝΑΝΤΑ»**
Βασιλείου Ιω. Λάμπρη
Καλλάρη 52
Τηλ.: 32.564

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΤΣΙΚΟΣ
ΙΑΤΡΟΣ
ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΟΣ
- ΑΦΡΟΔΙΣΙΟΛΟΓΟΣ
ΤΗΛ. ΙΑΤΡΕΙΟΥ 30.293
» ΟΙΚΙΑΣ 31.575
ΒΛΑΧΛΕΙΔΟΥ 3
ΙΩΑΝΝΙΝΑ

⊛ ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΕΙΔΗ
⊛ ΟΙΚΙΑΚΑ ΣΚΕΥΗ
⊛ ΕΙΔΗ ΔΩΡΩΝ
⊛ ΡΑΠΤΟΜΗΧΑΝΕΣ
ΜΠΟΥΤΖΑΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ
ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΑΣ 5
ΤΗΛ. 22.712
ΙΩΑΝΝΙΝΑ

**ΓΕΝΙΚΗ
ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ Ο.Ε.
ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
Γ. ΜΠΙΚΑΣ
Π. ΤΣΙΝΟΣ
Ν. ΝΟΥΤΣΟΣ**
ΚΟΥΓΚΙΟΥ 9 Τ.Κ. 452 21
ΙΩΑΝΝΙΝΑ
ΤΗΛ. 20.381 - 70.145
FAX 28.386

ΑΡΤΕΜΗΣΙΑ ΔΗΜ. ΜΠΟΥΤΖΑ
Εμπόριο Εσωρούχων - Ψιφιδιών
Ετοιμών Ενδυμάτων
ΚΑ' Φεβρουαρίου 31 - Τηλ. 79.163 - ΙΩΑΝΝΙΝΑ

**ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ
ΕΥΤΑΞΙΑΣ**
Εισαγωγές
Εμπόριο
Επιβατηγά - Φορτηγά - ΤΑΧΙ
Καινούργια - Μεταχειρισμένα
Α) Δομολή 10 Ιωάννινα Τηλ. 43404 - 79953
Β) Διασταύρωση Πεδινής Τηλ. 93543 Fax 0651 -

**Βιβλιογορά
«ΔΙΔΙΠΟΥΠΟΛΗ»**
Βιβλία-χαρτικά-παιγνίδια-δώρα-είδη εξοχής κλπ. Ξενογλωσσα και ελληνικά βοηθήματα όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης.
Τσάντες και όλα τα σχολικά είδη.
**ΚΩΝ. ΤΟΥΣΗΣ & ΕΛΕΝΗ
ΤΟΥΣΗ-Ν. ΤΡΑΓΟΥΔΑΡΑ**
Αβέρωφ 51 - Ιωάννινα
Τηλ. 38.111

**ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ -
ΚΑΛΟΡΙΦΕΡ - ΕΙΔΗ
ΥΓΙΕΙΝΗΣ - ΗΛΙΑΚΟΙ
ΘΕΡΜΟΣΙΦΩΝΕΣ -
ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ -
ΕΠΙΣΚΕΥΕΣ**
**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
ΣΤΑΜΟΣ**
ΙΩΑΝΝΙΝΑ,
Τηλ.: 0651 - 39 348

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΙΩΑΝ.
ΜΠΟΥΤΖΑΣ**
**ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ -
ΚΑΛΟΡΙΦΕΡ
ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΙ**
Ι. ΣΤΑΜΟΥ 2 - ΤΗΛ. 21.947
ΙΩΑΝΝΙΝΑ

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Χ. ΔΑΦΝΗΣ**
Χειρουργός
Οδοντίατρος
Χαρ. Τρικούπη 39
(Εναντι Σ/Μ ΕΝΩΣΗΣ Α.Σ. Ιωαννίνων)
Ιωάννινα
Τηλ. 28.472 - 45.794

**χρυσά - αργυρά
ωρολογία**
ΜΗΘΥΣΗΣ
ΑΒΕΡΩΦ - ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ 2 - ΤΗΛ. 22.826 - ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Σηλιώτισσα έπρεπε να ονομασθεί. Εμείς την έξευμε Κηπίνα από τους μικρούς κήπους της που βρίσκονται κάτω από το δρόμο Αρμπορού-Καλαρύτες. Κτίστηκε το 1386 στην είσοδο της σπηλιάς του γκρεμού. Απέχει δώδεκα χιλιόμετρα από το χωριό μας. Η εκκλησία βρίσκεται απομονωμένη σε απότομο και φοβερό γκρεμό. Μόνη είσοδος μία ανεμόσκαλα-λυσιά που ανεβοκατέβαινε έως το 1954. Τώρα ένας σίγυρος τοιμεντένιος δρόμος σου επιτρέπει και να περάσεις και να δεις το χάος κάτω από τα πόδια σου. Με ένα κλειδί βαρύ ασφαλείας ανοίγει μια πόρτα ενισχυμένη με σιδερένια καρφιά από τους φούβους εκείνων των καιρών. Με το άνοιγμα βρίσκεται στον παράδεισο της Γης. Μια πλακό-

του ΧΡ. ΤΡΑΧΑΝΑ

στρωτή ανή με πεζούλι προστατευτικό από το γκρεμό. Ένα γραφικότατο εκκλησάκι μοναδικό στο είδος του που φράζει σχεδόν την είσοδο της σπηλιάς. Ένα συγκρότημα από κελιά. Ένα από τα κελιά αυτά στο ίδιο επίπεδο με την εκκλησία και την ανή. Τρία άλλα κελιά στη σειρά επάνω από αυτό, σε ύψος όσο επέτρεπε το εκεί άνοιγμα της σπηλιάς. Επάνω από την είσοδο ο περίφημος πυργίσκος αναγνώρισης και πολεμίστρα μαζί, για τον έλεγχο των εχθρών και των φίλων. Για τους φίλους με μια αλυσίδα κατέβαινε η ξύλινη ανεμόσκαλα να μπου. Τις νυκτερινές ώρες ήταν ανεβαμένη καθώς και για κάθε ύποπτο άτομο, θα ήταν παράλειψη να μην αναφερθεί το σπουδαίο καταφύγιο. Το καταφύγιο είναι και μοναδικό παρατηρητήριο μαζί, για παραμονή μέσα δέκα ανθρώπων με πρόβλεψη εξασφάλισης όλων των αναγκών τους. Η είσοδος στο καταφύγιο γίνεται από ένα ξύλινο ντουλαπάκι στο ισόγειο κελί με την ανή.

Οι είναι εκεί χτισμένο είναι υπολογισμένο να αντέξει στο χρόνο. Στους αιώνες καλύτερα. Τεχνίτες αγράμματοι με αρχιτεκτονική αντίληψη. Οι εξωτερικοί τοίχοι των κελιών είναι στην ίδια κατακόρυφη γραμμή του γκρεμού. Πώς ανέβασαν τα υλικά; Πώς σκεδάστηκαν; Πώς στηρίχθηκαν; Με ποιά χρήματα χτίστηκαν; Ποιός ανέλαβε την τροφοδοσία όσων εργαζόνταν τόσο χρόνο εκεί; Ερωτήματα δύσκολα που δεν θα πάρουν απάντηση ποτέ. Μπορούμε να πούμε πως ούτε λείπει ούτε περισσεύει τίποτα μέσα από όσα ήθελαν οι άνθρωποι του μοναστηριού. Οι δυσκολίες της ζωής τους έκαναν δημιουργικούς και αποτελεσματικούς. Τα έργα μιλάνε μόνα

ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΟ

«ΤΑ ΓΡΕΚΙΑ ΤΗΣ ΠΙΝΔΟΥ»

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΒΑΝΑΣ

Λερούσκου 9

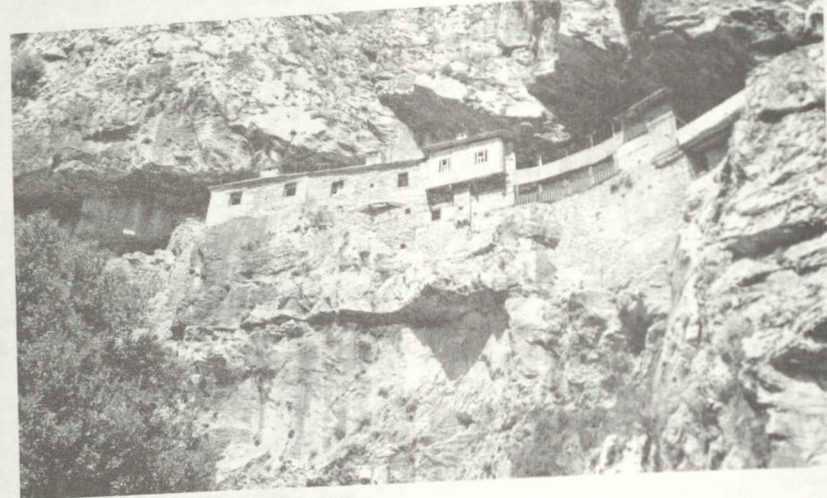
Σεισμόπληκτα

Τηλ. 42.423

Η Κηπίνα και η Προσευχή

τους και βρίσκονται τόσο κοντά μας.

Στα χρόνια της πικρής σκληριάς η ελευθερία ήταν πλήρως εξασφαλισμένη και δεν έφυγε ποτέ από μέσα. Μια ελευθερία που προσφέρονταν μυστικά σε όποιον έφθανε εκεί και ζητούσε ασύλο. Πρέπει να πω ακόμη ότι τα γε-

Το μοναστήρι της Κηπίνας

λιά είναι φτιαγμένα έτσι ώστε να προβληματίζεται κανείς και σήμερα. Μικρά όλα με φως ημέρας. Μικρά παράθυρα στο γκρεμό. Πρόβλεψη για να φεύγει ο καπνός της φωτιάς αφού καπνοδόχος στη στέγη ήταν αδύνατο να γίνει λόγω γκρεμού. Έτσι ένα μικρό πορτάκι ανοιγόκλεινε στο τζάκι για το ανάλογο ρεύμα αέρα.

Η εκκλησία καλοφτιαγμένη. Πρόβλεψη κι εδώ ο κίνδυνος ασφυξίας από τα κελιά. Δεν πρόκειται να λιποθυμήσει κανείς ποτέ, αφού παράθυρα προς το βάθος της σπηλιάς φέρνουν δροσερό αέρα και παράθυρα προς την ανή δημιουργούν πλήρη εξαερισμό. Μιλάμε για τελειότητα. Το εκκλησάκι είναι αγιογραφημένο. Όλες οι εικόνες των αγίων είναι εκεί. Μπορεί να μην

φρά είναι το αεράκι της σπηλιάς που έρχεται από τα σπλάχνα της Γης για δροσιά του σώματος και γαλήνη της ψυχής.

Έξω από τη σπηλιά οι γκρεμοί άφηναν ένα στενόμακρο ίσιωμα. Ένας αρκετά μεγάλος χώρος που ήταν και νεκροταφείο των μοναχών. Επάνω και κάτω γκρεμιά βέβαια. Το επάνω μέρος έχει μικρές σπηλιές, που στάλιζαν τα γυδοπρόβια του μοναστηριού. Οι μοναχοί έφτιαξαν εδώ ένα σπίτι. Στο ισόγειο το χειμώνα στάλιζαν τα γυδοπρόβια. Επάνω έμεινε ο τοσπάνος δροσερό αέρα και παράθυρα προς την ανή δημιουργούν πλήρη εξαερισμό. Μιλάμε για τελειότητα. Το εκκλησάκι είναι αγιογραφημένο. Όλες οι εικόνες των αγίων είναι εκεί. Μπορεί να μην

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΚΑΙ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ «ΠΑΠΑ-ΠΑΝΟΥ»

Συνέχεια από την 1η σελ.

«παράξενος» όνειρο Ξύπνησα, είπε ο παπάς.

Η γυναίκα του ξαφνιάστηκε.

— Τι όνειρο Θεέ μου ήταν αυτό; του είπε η παπαδιά. Η καυμένη η Πανωραία έχει τόσα χρόνια πεθαμένη. Και τώρα ξαφνικά την είδες στον ύπνο σου, να σου στρώνει κρεβάτι για να κοιμάσαι;

— Δεν ξέρω τι να πω, είπε συλλογισμένος ο παπάς. Και στη συνέχεια βυθίστηκε στις σκέψεις του.

Δεν πέρασε όμως πολλή ώρα και ο παπα-Πάνος άρχισε να παραπονείται, πως δεν ήταν καθόλου καλά. Ζήτησε δε επίμονα να έρθουν στο σπίτι και οι άλλες κόρες τους, για να τις ιδεί.

Ανησυχία τώρα για τα καλά η παπαδιά ειδοποίησε σχετικά το γιατρό καθώς και τις κόρες τους Κατερίνα, Μέλπω και Δέσποινα, που βρίσκονταν εκείνο το καλοκαίρι στο χωριό με τις οικογένειές τους. Η ίδια δε έτρεξε στο διπλανό σπίτι και έφερε κοντά στον παπά και τη

συνυδά της Βασιλική, σύζυγο του τότε συμβολαιογράφου Χρήστου Παπακώστα.

Σε λίγο όλοι οι συγγενείς ήταν συγκεντρωμένοι γύρω από το κρεβάτι του παπά και προσπαθούσαν να τον πείσουν, πως δεν έχει τίποτα το σοβαρό. Και πως σύντομα θα του περάσει αυτή η «αδιαθεσία» που ένοιωθε.

Παρ' όλα όμως αυτά, ο παπάς εξακολουθούσε να λέει, πως ήταν πολύ άσχημα!

Σε μισή δε περίπου ώρα και πριν ακόμα έρθε ο γιατρός, ο παπα-Πάνος, ήρεμα και απαλά «εξεδήμησε εις Κύριον». Ήταν τότε 72 χρονών.

Το μήνυμα από το υπερπέραν είχε πλέον επαληθευθεί.

1. Το χρονικό του θανάτου του αειμνήστου παπα-Πάνου, σ' τριχόθηκε στις πληροφορίες που μου έδωσε η κόρη του, Αμαλία Σακαρέλλου, η οποία έζησε από κοντά τα γεγονότα εκείνης της ημέρας και έχει ακόμα και σήμερα, έντονο το βίωμα του θανάτου του πατέρα της.

χος με δύο εισόδους κλείνει αυτόν τον περίβολο. Μια είσοδος μεγάλη για τους πιστούς και μία μικρότερη για τα γυδοπρόβια. Ο τοσπάνος όπως είπαμε ήταν και φύλακας φρουρός μαζί. Αυτός έκανε την αναγνώριση και μίλούσε στους μοναχούς μέσα να κατεβάσουν τη σκάλα εισόδου. Τέλεια οργάνωση και φυσικά άριστα μέτρα ασφαλείας. Έξω από το μανδρότερο κοντά στο ρεματάκι συναντούμε το δρόμο των Καλαρυτών. Εκεί ήταν ένα εικόνισμα της Παναγίας, για τους βιαστικούς λόγω της δουλειάς τους. Κοντά στο εικόνισμα και μία μικρή βουσουλί με το θαυματουργό νερό για τις παθήσεις των ματιών. Κολύβιο θα λέγαμε καλύτερα. Αυτή είναι η Κηπίνα. Δεν χρειάζεται ωραία λόγια για να φανεί η ομορφιά της. Είναι το σπλάι του τόπου μας. Το χειμώνα η διαδρομή ήταν δύσκολη. Στενός δρόμος, παγωνιές, χιόνια, πέτρες έπεφταν. Το καλοκαίρι είναι θαυμάσια. Μια τέτοια περιοχή είναι αμαρτία να είσαι στο χωριό και να μην την επισκεφθείς. Έτσι όπως κάθε χρόνο που βρίσκονταν με άδεια στο χωριό, έκανα τη διαδρομή πάντα χαρούμενος και ως επισκέπτης των κτηνοτροφικών αυλών των χωρών. Εκείνη την εποχή, η Κηπίνα ήταν η Κηπίνα. Χρονιά καθιστούσε λίγο να πάω. Είπαμε ότι η κτηνοτροφία τον τελευταίο χρόνο ΟΤΕ και με πήρε ο Σεπτέμβριος. Η μά-

μου είχε μεγαλώσει στο Αιματολόγιο, από την πολιτική που αποφάσισε εις βάρος και πάντα ήθελε να πηγαίνει στην περιοχή αυτή. Εγώ γνώριζα την αδυναμία της Κηπίνας. Η Κηπίνα ήταν η Κηπίνα. Χρονιά καθιστούσε λίγο να πάω. Είπαμε ότι η κτηνοτροφία τον τελευταίο χρόνο ΟΤΕ και με πήρε ο Σεπτέμβριος. Η μά-

μου είχε μεγαλώσει στο Αιματολόγιο, από την πολιτική που αποφάσισε εις βάρος και πάντα ήθελε να πηγαίνει στην περιοχή αυτή. Εγώ γνώριζα την αδυναμία της Κηπίνας. Η Κηπίνα ήταν η Κηπίνα. Χρονιά καθιστούσε λίγο να πάω. Είπαμε ότι η κτηνοτροφία τον τελευταίο χρόνο ΟΤΕ και με πήρε ο Σεπτέμβριος. Η μά-

μου είχε μεγαλώσει στο Αιματολόγιο, από την πολιτική που αποφάσισε εις βάρος και πάντα ήθελε να πηγαίνει στην περιοχή αυτή. Εγώ γνώριζα την αδυναμία της Κηπίνας. Η Κηπίνα ήταν η Κηπίνα. Χρονιά καθιστούσε λίγο να πάω. Είπαμε ότι η κτηνοτροφία τον τελευταίο χρόνο ΟΤΕ και με πήρε ο Σεπτέμβριος. Η μά-

Φροντιστήριο

«ΜΕΘΟΔΙΚΟ»

Λειτουργούν τμήματα
8-μελή και γκρουπ

1ης, 2ης, 4ης
δέσμης
αποφοίτων
Α-Β λυκείου
γυμνασίου

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

- ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ:
Δ. ΤΖΑΧΡΗΣΤΑΣ
Β. ΓΚΑΡΤΖΟΝΙΑΣ
- ΦΥΣΙΚΗ-ΧΗΜΕΙΑ:
Σ. ΚΩΣΤΑΔΗΜΑΣ

ΜΕΘΟΔΙΚΟ: Χ. ΠΑΤΣΗΣ
(πλατεία Πάριος)
τηλ. 74884

ό,τι ζητάς από ένα σύ-
χρονο φροντιστήριο

Ο βαρύς «χειμώνας» της Ελληνικής κτηνοτροφίας

Ο έμπειρος φιλόλογος Νίκος Καρτζένης, που κτηνοτρόφει απ' την Πράμαντα, έζησε απ' τη χειμώνα του τη σκληρή ζωή των νομάδων κτηνοτρόφων. Μεγάλες ανάμεσα στα αετο-βόσκους των Τζουμέρκων και στα λιοφύτια χειμώνα του ακανόνικου κάμπου έχοντας στον αυχένα του Ουρσο και τον Κρυτάλη και στην ψυχή του χαραγμένα έντονα τα ανεπανόληπτα βιώματα του «ΟΙ ΝΟΜΑΔΕΣ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΟΙ ΤΩΝ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ» που εξέδωσε πριν από λίγα χρόνια. Επιστόμης σε θέματα κτηνοτροφίας και κτηνοτρόφου για το μέλλον της δημοσίευσε στην εφημερίδα «ΕΛΛΗΝΟΤΡΟΦΙΑ» άρθρο με τίτλο «Ο βαρύς χειμώνας της Ελληνικής κτηνοτροφίας» το οποίο και αναδημοσίευουμε.

Ν.Π.

Τον τελευταίο καιρό παρατηρείται έντονη αναστάτωση στον αγροτικό κόσμο της χώρας με ιδιαίτερη έμφαση στους κτηνοτρόφους που διασποράται για τους κυβερνητικούς χειρισμούς των κτηνοτροφικών τομέων. Με τη μαζική συμμετοχή τους σε συλλογή που οργανώνουν οι κτηνοτρόφοι των κτηνοτροφικών αυλών των χωρών, οι κτηνοτρόφοι της Ηπείρου, της Θεσσαλίας, της Αιολοαρκανίας και άλλων περιοχών, δηλώνουν και δηλώνουν ο' όλους τους τό-

χους ότι η κτηνοτροφία τον τελευταίο χρόνο ΟΤΕ και με πήρε ο Σεπτέμβριος. Η μά-

μου είχε μεγαλώσει στο Αιματολόγιο, από την πολιτική που αποφάσισε εις βάρος και πάντα ήθελε να πηγαίνει στην περιοχή αυτή. Εγώ γνώριζα την αδυναμία της Κηπίνας. Η Κηπίνα ήταν η Κηπίνα. Χρονιά καθιστούσε λίγο να πάω. Είπαμε ότι η κτηνοτροφία τον τελευταίο χρόνο ΟΤΕ και με πήρε ο Σεπτέμβριος. Η μά-

μου είχε μεγαλώσει στο Αιματολόγιο, από την πολιτική που αποφάσισε εις βάρος και πάντα ήθελε να πηγαίνει στην περιοχή αυτή. Εγώ γνώριζα την αδυναμία της Κηπίνας. Η Κηπίνα ήταν η Κηπίνα. Χρονιά καθιστούσε λίγο να πάω. Είπαμε ότι η κτηνοτροφία τον τελευταίο χρόνο ΟΤΕ και με πήρε ο Σεπτέμβριος. Η μά-

μου είχε μεγαλώσει στο Αιματολόγιο, από την πολιτική που αποφάσισε εις βάρος και πάντα ήθελε να πηγαίνει στην περιοχή αυτή. Εγώ γνώριζα την αδυναμία της Κηπίνας. Η Κηπίνα ήταν η Κηπίνα. Χρονιά καθιστούσε λίγο να πάω. Είπαμε ότι η κτηνοτροφία τον τελευταίο χρόνο ΟΤΕ και με πήρε ο Σεπτέμβριος. Η μά-

μου είχε μεγαλώσει στο Αιματολόγιο, από την πολιτική που αποφάσισε εις βάρος και πάντα ήθελε να πηγαίνει στην περιοχή αυτή. Εγώ γνώριζα την αδυναμία της Κηπίνας. Η Κηπίνα ήταν η Κηπίνα. Χρονιά καθιστούσε λίγο να πάω. Είπαμε ότι η κτηνοτροφία τον τελευταίο χρόνο ΟΤΕ και με πήρε ο Σεπτέμβριος. Η μά-

μου είχε μεγαλώσει στο Αιματολόγιο, από την πολιτική που αποφάσισε εις βάρος και πάντα ήθελε να πηγαίνει στην περιοχή αυτή. Εγώ γνώριζα την αδυναμία της Κηπίνας. Η Κηπίνα ήταν η Κηπίνα. Χρονιά καθιστούσε λίγο να πάω. Είπαμε ότι η κτηνοτροφία τον τελευταίο χρόνο ΟΤΕ και με πήρε ο Σεπτέμβριος. Η μά-

μιουργεί άνιστους όρους ανταγωνισμού με την «ελληνική φέτα» που παράγεται από αμινές πρό-βειο γάλα.

3. Να καταργηθεί ο ποσοτικός περιορισμός στα αιγοπρόβια που ο αριθμός τους έχει καθλωθεί στα επίπεδα του 1991 και εμποδίζεται η αύξηση τους και οι επιδοτήσεις στα λεγόμενα επιλέξιμα να δίνονται σε πανελλαδικό επίπεδο.

4. Να εκλείψουν οι ποσοτικοί περιορισμοί που επιβάλλει η κοινότητα στην παραγωγή του αγελαδίνου γάλακτος και να μην πληρωθούν από τους κτηνοτρόφους ή το ελληνικό κράτος τα βαρύτατα πρόστιμα που έχει επιβάλλει η Ε.Ε. σε ελληνικές παραγωγούς λόγω αυξημένης παραγωγής γάλακτος.

5. Να δοθούν κίνητρα σε νέους που επιθυμούν ν' ασχοληθούν με την κτηνοτροφία επαγγελματικά, να επιδοτηθούν από εθνικούς πόρους τα κτηνοτροφικά φάρμακα και να καθιερωθεί ειδικό επιτόκιο για τις βιομηχανίες γάλακτος που απορροφούν το γάλα των προβληματικών και ορεινών περιοχών της χώρας.

6. Να καθιερωθεί η διάθεση ελληνικής φέτας για τις ανάγκες του Ελληνικού στρατού, Νοσοκομείων και Ιδρυμάτων της χώρας.

Τα αιτήματα αυτά είναι δίκαια και υπολοίπων στο σύνολο τους γιατί οι κτηνοτρόφοι αποτελούν μοναδική περίπτωση εργαζομένων που δεν προβάλει καινούργιες διεκδικήσεις, αλλά επιδιώκει να τύχει η χειμαζόμενη παι κτηνοτροφία της ίδιας μεταχείρισης από την κυβέρνηση που είχε την τελευταία πενταετία.

Επειδή όμως τη στιγμή αυτή στην Ευρωπαϊκή Ένωση κρινεται το μέλλον της ελληνικής κτηνοτροφίας, σύσσωμη η εθνική μας αντιπροσωπεία και οι Έλληνες ευρωπαϊκοί εκπαιδευτές, οφείλουν να δώσουν σκληρή μάχη με συνέπεια και συνέχισμα για τη σωτηρία της γιατί η κτηνοτροφία αποτελεί τον βασικότερο παράγοντα της αγροτικής μας οικονομίας. Η Ελληνική κτηνοτροφία επιβάλλεται να ζήσει για πολλούς λόγους:

α. Οικονομικούς: Αν σκεφτεί κανείς ότι τη χώρα μας οι ευρωπαϊκοί εταίροι μας, σύμφωνα με τον ευρωπαϊκό καταμερισμό εργασίας, δεν την έχουν κατατάξει στον βιομηχανικό τομέα, αλλά κυρίως στον τομέα παροχής υπηρεσιών (π.χ. τουρισμός), είναι ζωτική ανάγκη να στηριχθεί η ελληνική κτηνοτροφία, που αποτελεί βεβαίως εθνικό πόρο και συμβάλλει στη διαμόρφωση του εμπορικού ισοζυγίου με την εισροή συναλλαγμάτων από τα εξαγόμενα κτηνοτροφικά προϊόντα, σε αντίθεση με τον τουρισμό που εξαρτάται από αστάθμητους παράγοντες: καιρικές συνθήκες, ανταγωνισμός γειτονικών κρατών, δυσφήμιση, ισχυρή τουριστική περίοδος για πολλές περιοχές που η πατρίδα μας, πιθανή στρόφιση τουριστών σε άλλες μορφές τουρισμού που δεν παρέχει η χώρα μας.

β. Κοινωνικούς: Είναι γνωστά τοις πάσι τα οικονομικά, δημογραφικά, κοινωνικά, πολιτικά και πολιτιστικά προβλήματα που προκύπτουν στη χώρα μας η ολέθρια ανταγωνιστική πολιτική που εφαρμόσαν οι μεταπολεμικές κυβερνήσεις και οδήγησαν τους αγροτικούς πληθυσμούς στους «παραδείσους» των αστικών κέντρων και στις «φαιτρίες» της Γερμανίας κι άλλων χωρών.

Στις τωρινές συγκυρίες που η ανεργία στην Ευρώπη καθώς και στη χώρα μας βρίσκεται σε έξαρση, που η τάση των νέων να επιλέγουν παρασιτική απασχόληση θρηπείοντας το εύκολο και ύποπτο χρήμα, που δεν υπάρχουν πλέον περιθώρια για άλλους ανέργους και νέους μεταναστεύει, επιβάλλεται όχι απλά να στηριχθεί η ελληνική κτηνοτροφία, αλλά να δοθούν γενναία κίνητρα στους νέους κτηνοτρόφους να εκσυγχρονίσουν την κτηνοτροφική τους επιχείρηση, που είναι από τις ελάχιστες παραγωγικές δραστηριότητες στον πρωτογενή τομέα και συμβάλλει στην αυτοδυναμία και «αειφόρο» ανάπτυξη της χώρας, είναι εξάλλου αναμφισβήτητο ότι η παράλυση του παραγωγικού ιστού επιφέρει άμεσα τη διάλυση και του κοινωνικού ιστού, αφού οι απεργοποιημένοι άνεργοι νέοι στρέφονται συνήθως στην εγκληματικότητα, την αντικανονική συμπεριφορά, το περιθώριο γενικότερο.

γ. Εθνικούς: Επειδή η υπογεννητικότητα στη χώρα μας έχει πάρει τρομακτικές διαστά-

σεις, ενδέχεται σε λίγα χρόνια η Ελλάδα να μετατραπεί σε «χώρα γερόντων». Αν αυτό το δεδομένο συνδυαστεί με την εγκατάλειψη των παραμεθωρίων περιοχών από τους κατοίκους τους για χάρη του εθνικού κέντρου, τότε κινείται αναγκαστικά εθνικά να προστατευθούν οι ελληνικές κτηνοτροφικές οικογένειες και γενικότερα οι αγροτικές οικογένειες, που στην πλειοψηφία τους είναι πολύτεκνες, ζουν και εργάζονται στην επαρχία συμβιώνοντας αποφασιστικά την τόνωση του πληθυσμού της αποδυναμωμένης ελληνικής υπαίθρου και της χώρας μας γενικότερα τη στιγμή που ο πληθυσμός γειτονικών μας χωρών ολοένα αυξάνει.

δ. Επαγγελματικούς: Η κτηνοτροφία είναι η μοναδική απασχόληση των αγροτών στις ορεινές

Του ΝΙΚΟΥ ΚΑΡΤΖΕΝΗ

περιοχές της χώρας μας. Οι κτηνοτρόφοι των περιοχών αυτών βρίσκονται σε τραγικό αδιέξοδο και απειλείται άμεσα η επιβίωσή τους γιατί η φύση του επαγγέλματος, ο τόπος διαμονής, η ηλικία τους, η έλλειψη γνώσεων για άλλη επαγγελματική απασχόληση, ο οξύτατος ανταγωνισμός σε όλους τους επαγγελματικούς χώρους, η ανεργία καθιστούν αδύνατη την άσκηση άλλου επαγγέλματος, πλην αυτού, του κτηνοτρόφου.

Εκτός αυτού πολλοί νέοι της υπαίθρου σε πεδινές περιοχές, έχουν στραφεί στη συστηματική κτηνοτροφική εκμετάλλευση δημιουργώντας την ανάλογη υποδομή: συγχρονισες εγκαταστάσεις εκτροφής ζώων, μηχανήματα υποστήριξης των επιχειρήσεών τους, το κόστος των οποίων είναι τεράστιο και οι δόσεις των δανείων μεγάλες. Με τις διαμορφούμενες τιμές των κτηνοτροφικών προϊόντων, οι επιχειρήσεις τους θα οδηγηθούν σε χρεωκοπία και οι ίδιοι στην απόγνωση.

Επιπλέον για την απασχόληση, συντήρηση, επεξεργασία και διάθεση των παραγόμενων κτηνοτροφικών προϊόντων έχει δημιουργηθεί σε όλη τη χώρα μια αξιολογή ανεπαρκή υποδομή, που απασχολεί αρκετές χιλιάδες εργαζομένους.

ε. Για λόγους υγιεινής διατροφής: Η χώρα μας είναι από τις ελάχιστες χώρες της ευρωπαϊκής κοινότητας που διαθέτει κτηνοτροφικά προϊόντα άριστης ποιότητας παραγόμενα από αγιοπρόβια νομαδικά, ζωοπόλα, που τους θερινούς μήνες τρέφονται με το φυσικό χόρτο των ελληνικών βουνών που το αποτελούν τα δεκάδες εκατομμύρια βοσκήσιμα της ελληνικής φύσης σε υψόμετρο 2000-2300 μέτρα. Τα κοπάδια αυτά ζουν σε ημιμαγιά κατάσταση, ελεύθερα μέσα σ' ένα οικολογικό περιβάλλον που τα κύρια χαρακτηριστικά του είναι ο ελληνικός ήλιος, η βροχή, ο αέρας των βουνών, το νερό από δεκάδες πηγές που η κάθε μία έχει τα δικά της χημικά στοιχεία και μεταλλικά αλάτια.

Τους χειμερινούς και εαρινούς μήνες τα «μεταβατικά» αιγοπρόβια, βοσκούν ελεύθερα στις έριτες παρόδες της χώρας μας, που το χόρτο τους παίζεται από την αμύρα των ελληνικών θαλασσών. Ενδεικτικά αναφέρω ότι στα χωριά του Ν. Αρτας: Βουραργέλι, Θεοδωράκι, Καταρχαχί και Μελασοβρύσι και του Ν. Ιωαννίνων: Καλαρύτες, Ματωκί, Πράμαντα, Σπυράκι, υπάρχουν σήμερα 300 (τρικασίκες) περίπου οικογένειες νομάδων κτηνοτρόφων, που τεκνέει στο σύνολό τους, που εκτρέφουν 80.000 αιγοπρόβια.

Το δεδομένο αυτό οφείλουν να αναδείξουν οι Έλληνες βουλευτές μέσα στα ευρωπαϊκά όργανα, τα αρμόδια για την αγροτική πολιτική της κοινοτήτων, για να πετύχουν ευγενή θεσμικές προτάσεις και κατοχύρωση των κτηνοτροφικών προϊόντων, όπως έγινε με την καθιέρωση της «ελληνικής φέτας» επιστημονικά και επιβεβαιωμένα στην ιδιαιτερότητά τους, τη στιγμή που οι ευρωπαϊκοί καταναλωτές στρέφονται στην αναζήτηση οικολογικών προϊόντων.

Επιπλέον οι Έλληνες έχουν εθνικό χρέος να προτιμούν τα ελληνικά κτηνοτροφικά προϊόντα που γνωσμένα είναι άριστης ποιότητας αφού

παράγονται από ζώα τα οποία ζουν και τρέφονται ελεύθερα στην ελληνική υπαίθρο. Θα εκδηλώσουν εμπρακτά τον πατριωτισμό τους αποβαρύνοντας τα εισαγόμενα και ενισχύοντας την εθνική οικονομία και ταυτόχρονα, την χειμαζόμενη επαγγελματική κατηγορία των κτηνοτρόφων.

στ. Για ιστορικούς λόγους: Η κτηνοτροφία και η γεωργία ήταν οι κύριες ασχολίες των κατοίκων του ελλαδικού χώρου σ' όλη τη διαδρομή των αιώνων από τη μακρινή αρχαιότητα. Ιδιαίτερα η κτηνοτροφία υπήρξε το στήριγμα όλων των εθνικών αγώνων γιατί στα απρόστατα ελληνικά βουνά, που είχαν τα κοπάδια τους τα μεγάλα τοσπάλια, έδρασαν κυρίως οι δυνάμεις αντίστασης ενάντια στους κατά καιρούς επιδρομείς. Οι κτηνοτρόφοι, όπως και όλοι οι αγρότες, πρόσφεραν τους μαχητές της υπεράσπισης της πατρίδας μας και μέσα διατροφής των αγωνιστών της. Επιπλέον οι εναπομεινάντες κτηνοτρόφοι αποτελούν τους κρήκους μιας πανάρχαιας αλυσίδας που αρχίζει από τα κοπάδια του ομηρικού Οδυσσέα, του Ηοσόδου, του Θεοκρίτου, των Σαρκατοναίων και πρέπει να συνεχίσει τη διαδρομή της στο μέλλον. Η κτηνοτροφία αποτελεί μέρος, όχι μόνο της φυσικής μας κληρονομιάς αλλά και της εθνικής και πολιτιστικής μας φυσιογνωμίας και δεν θα ήταν υπερβολικό τα νομαδικά αιγοπρόβια να ανακηρυχθούν «προστατευόμενο είδος» από την πολιτεία για να μην ορθώσει η πατριπαρόδοτος Νομοδότης στη χώρα μας που οι απαρχές του γάγονται στην ομίχλη των προϊστορικών χρόνων.

Πέραν των ανωτέρω, ως μελετητής της κτηνοτροφίας της Ηπείρου, οφείλω να επισημάνω την ιδιομορφία και τη σκληρότητα του κτηνοτροφικού επαγγέλματος. Το επάγγελμα αυτό είναι επάγγελμα για «λίγους». Ο κτηνοτρόφος είναι καταδικασμένος στην αιχμαλωσία του κοπαδιού επί 24ώρου βάσεως, χωρίς να του αναγνωρίζονται αμοιβές για υπερπαραγωγή απασχόληση, δεν μπορεί να βρει αντικατάσταση, όπως συμβαίνει με άλλα επαγγέλματα, ακόμα κι αν βρεθεί σε δύσκολη θέση για λόγους υγείας, μόνο Αλβανοί λαθροφυγάδες εργάζονται ως μισθωτοί σε κτηνοτροφικές επιχειρήσεις.

Η ζωή του κτηνοτρόφου δεν είναι εποχιακή και επειδή δεν αφήνει περιθώρια για κοινωνικές συναναστροφές, δημόσιες σχέσεις, διακοπές, ψυχαγωγία, ταξίδια, δεν είναι καθόλου εκλυστική για τους νέους ανθρώπους.

Επιπλέον τα καθαρά έσοδα από μια οικογενειακή κτηνοτροφική επιχείρηση (π.χ. 300 πρόβια, στην οποία απασχολούνται 3-4 εργαζόμενοι σε ετήσια βάση, δεν ξεπερνούν το σύνολο των αποδοχών ενός δημοσίου υπαλλήλου μεσαίας εισοδηματικής κατηγορίας. Αν εξαιρεθούν όλη, κάποιοι μεγαλοκτηνοτρόφοι που είναι παράλληλα και ιδιοκτήτες εκτάσεων γης, οπωσδήποτε κτηνοτροφικές πληθυσμός της χώρας μας εργαζόμενοι στην υπαίθρο και οι οποίοι έχουν την σκληρή ζωή της υπαίθρου και των βουνών.

Για τους λόγους αυτούς επιβάλλεται και πρέπει να εκδηλωθεί κοινωνική αλληλεγγύη και συμπαράσταση στα δίκαια αιτήματα των κτηνοτρόφων από το σύνολο των εργαζομένων της χώρας, από τους κοινωνικούς φορείς, τις πολιτικές δυνάμεις, ευαίσθητους μέλη της πολιτικής, ώστε να υποχρεωθούν την ελληνική πολιτική ηγεσία να σκύψει με προσοχή και ευνοϊκή αντιμετώπιση πάνω στο πεδίο κεφάλαιο «ελληνική κτηνοτροφία» και με τη συνδρομή των ειδικών επιστημονών του χωριού, να σχεδιάσει με φαντασία, προοπτική και τόλμη το μέλλον της αλλά και να σπληνέει με ακριβή επιχειρηματολογία για να πετύχει την ακύρωση της αντικτηνοτροφικής πολιτικής που αποφασίσει η κυβέρνηση των βρυελλών εις βάρος της ελληνικής κτηνοτροφίας.

Χρειάζεται να παρθούν άμεσα μέτρα προτοφάσει η ώρα μηδέν για την ελληνική κτηνοτροφία, γιατί μετά «τη στιγμή των ανών» και τη στιγμή των κούδων, οι αποστολές μας δακτυλίου έμιας της υπαίθρου, που βγαίνουν το ψωμί τους με αξιοπρέπεια και μόχθο, πιεσμένοι από την ανασφάλεια και την ανείσθη «θα μεταμορφωθούν» σε «γονιμείς κότες» εμπορευόμενοι την υψή τους και τη συνείδησή τους για μια θεσούλα σε κάποια υπεραίθρια για μια θεσούλα στον εξευτελισμό και στην παρασιτισμό.

Οι κινητοποιήσεις των αγροτών, πέρα από την υπογράμμιση του ευρύτερου αναγνωρισμένου γεγονότος της παντελούς έλλειψης φορολογικής συνειδησης των Ελλήνων, ανέδειξαν και ένα άλλο παραγνωρισμένο και γι' αυτό σημαντικότερο ζήτημα. Την απουσία ενός γενικότερου σχεδιασμού ανάπτυξης του αγροτικού τομέα.

Η σταδιακή μετακύλιση των αιτημάτων των «επαναστατημένων» αγροτών για την απαλλαγή τους από το βάρος της συμμετοχής τους στη φορολογική βάση της χώρας σε απλά και απτά ζητήματα επιδότησης του κόστους της παραγωγής τους, όσο η ασθμαίνουσα, αλλά και πυροσβεστική προσπάθεια της κυβέρνησης να καλύψει τις διεκδικήσεις αυτές αποτέλεσαν την τρανή απόδειξη της απουσίας κατευθύνσεων και στρατηγικών.

Αγρότες πνιγμένοι στα χρέη, με μεγάλα έξοδα παραγωγής, προβλήματα στην οργάνωση της συσκευασίας, προώθησης και εμπορίας των προϊόντων τους, δίχως ενημέρωση στις σύγχρονες τεχνολογίες καλλιέργειας βλέπουν ως μόνο σωσίβιο για τη σωτηρία τους

**Γενικές μεταφορές
χρωματογραφικές εργασίες
οικοδομικά υλικά
ΛΑΜΠΡΟΣ
ΡΟΥΜΠΟΣ**
Παπαναστασίου 18
Κατσικά
Τηλ. 47.649
Κινητό: 093 407211

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

— Παρακαλούμε τους συνεργάτες μας να γράφουν τα άρθρα τους ευανάγνωστα και μόνο στη μια όψη του φύλλου για διευκόλυνση δική μας και του τυπογραφείου. Παρακαλούμε επίσης, όπου είναι δυνατόν, τα άρθρα τους να είναι αυτοτελή (μέχρι 4 χειρόγραφες σελίδες).

— Επειδή η έκδοση της εφημερίδας μας στηρίζεται αποκλειστικά τη συνδρομή των αναγνωστών της, από το επόμενο φύλλο (αρ. 10) η εφημερίδα δε θα στέλνεται σ' αυτούς που δεν πλήρωσαν συνδρομή από την αρχική έκδοσή της μέχρι τώρα.

— Στα ενυπόγραφα άρθρα την ευθύνη φέρνουν οι συντάκτες τους.

**ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΟΙΚΟΠΕΔΟ
στον ΤΣΟΠΕΛΑ**
(μέσα στα έλητα)
600 τ.μ. οικοδομήσιμο
Τηλ. 0651 - 32.033
και 0641 - 22.074

**BAR - SAX
ΠΡΑΜΑΝΤΑ**
**ΕΛΛΗΝΙΚΗ
& ΞΕΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ**
Λειτουργεί καθημερινά
NAIT LAIF

ΛΙΞΕΞΟΔΑ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ

την επιδότηση της τιμής του πετρελαίου και των επιτοκίων δανείου τους.

Από την άλλη κυβέρνηση και κόμματα προσπαθούν να καλύψουν την απραξία, αλλά και την αγνοσία τους, όσον αφορά τους τρόπους ανασυγκρότησης του αγροτικού τομέα με τον απλούστερο και πλέον οικείο τρόπο άσκησης πολιτικής, δηλ. την ικανοποίηση των αιτημάτων επιδότησης.

Ετσι για μια ακόμη φορά η προ-

Του Γ. ΛΑΜΠΡΗ Γεωπόνου

βληματικότητα ενός τομέα, που προκαλεί την πτώση της ανταγωνιστικότητά του, γίνεται προσπάθεια να καλυφθεί με την ταχυδακτυλουργική άνεση των κρατικών επιδοτήσεων, ήτοι με την επιβάρυνση του συνόλου των φορολογουμένων.

Με άλλο λόγο, το σύνολο των Ελλήνων καλούνται να πληρώσουν για την ανικανότητα των υπευθύνων (κυβερνώντων και μη) να οργανώσουν την ίδια την εργασία τους με οικονομική αποτελεσματικότητα και πάνω σε σύγχρονες κατευθύνσεις. Θα είναι όμως για τελευταία φορά, ή απλώς βρισκόμαστε ενώπιον μιας από τις πολλές πράξεις ενός δράματος, αναμένοντας την επόμενη στιγμή όπου οι εξελίξεις θα προκαλέσουν μια νέα εκρηκτική συσσώρευση προβλημάτων και περαιτέρω διεκδικήσεις επιδοτήσεων; Η απουσία μιας γενναίας προβληματικής για το μέλλον του αγροτικού τομέα, τόσο από την πλευρά της κυβέρνησης και των κομμάτων, όσο και από την

πλευρά των αγροτών και των οργανώσεών τους δεν αφήνουν και πολλά περιθώρια αισιοδοξίας. Τα «πράγματα» αφήνονται να εξελιχθούν από μόνο τους και η μέχρι σήμερα εμπειρία δεν αποδεικνύει τις στρεβλώσεις που παρήγαγε αυτού του είδους η προσέγγιση. Το φαινόμενο της συνεχιζόμενης αγροτικής εξόδου και της συσσώρευσης ανέργων από την επαρχία, δηλ. την ικανοποίηση των αιτημάτων στα αστικά κέντρα, η ετεροαπάλειψη κτημάτων και καλλιεργειών δεν φαίνεται να συγκινούν κανέναν για τα αδιέξοδα του συγκεκριμένου μοντέλου ανάπτυξης της αγροτικής παραγωγής. Και μέσα σε αυτόν τον κυκλώνα της αβελητηρίας ποιος δεν σκεφθεί ότι ο αγροτικός τομέας (ένανς ολόκληρος τομέας της οικονομίας) λειτουργεί χωρίς την παροχή στοιχειωδών γνώσεων και της απλούστερης κατάρτισης από την πολιτεία προς τους αγρότες που μαθαίνουν την «τέχνη» ως συνέχιση της οικογενειακής παράδοσης κατά τα βυζαντινά «πρότυπα». Οι σύγχρονες κατευθύνσεις της βιολογικής καλλιέργειας πως είναι δυνατόν να αναπτυχθούν σε ένα τέτοιο περιβάλλον; Η σωστή χρήση των λιπασμάτων, η επέκταση της βιομηχανικής της αγροτικής παραγωγής πως μπορούν να αναπτυχθούν χωρίς την αλόγιστη εφαρμογή και τις ολέθριες περιβαλλοντικές συνέπειες. Και η πολιτεία συνεχίζει να κωφεύει. Όμως, τα όρια έχουν ήδη ξεπεραστεί επιβάλλοντας την ανάγκη άμεσων λύσεων με μακρόχρονη προοπτική. Απαιτείται τώρα η συγκρότηση μιας πολιτικής για τον αγροτικό τομέα που να στηρίζει την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών προϊόντων με την ανάπτυξη των βιολογικών καλλιεργειών δι-

νοντας την ευκαιρία στους μικρούς καλλιεργητές να συνεχίσουν τη δρατηριοποίησή τους στον τομέα. Η στήριξη αυτής της προσπάθειας είναι δυνατόν να παρασχεθεί με τη δημιουργία κέντρων γεωργικής εκπαίδευσης που θα παρέχουν κατάρτιση στους νέους αγρότες για τις νέες μορφές καλλιέργειας. Επιπλέον θα πρέπει να υπάρξει ευρύτερο πρόγραμμα για την οργάνωση των υπηρεσιών του Δημοσίου προς τους αγρότες, από ενιαίο φορέα για τα ζητήματα της παραγωγής τους, όπως για παράδειγμα την ενημέρωσή τους για τιμές και ποσότητες προϊόντων και πρώτων υλών που παρατηρούνται στην αγορά, τις κατευθύνσεις της ζήτησης κλπ. Οι δυσοιανές προοπτικές που διανοίγονται για τα αγροτικά προϊόντα της χώρας μας, εν όψει της διεύρυνσης του διεθνούς ανταγωνισμού δεν αφήνουν πλέον πολλές εναλλακτικές λύσεις.

Η ταλαιπωρία που προκαλείται οι κινητοποιήσεις των αγροτών αποτελέσουν έναυσμα για την προβληματισμό για το μέλλον του αγροτικού κόσμου και όχι μια ακόμη χαμένη ευκαιρία.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Όσοι απ' τους χωριανούς μας θέλουν να ενισχύσουν οικονομικά την εκκλησιαστική επιτροπή για την αντικατάσταση της στέγης της κεντρικής εκκλησίας — Αγίας Παρασκευής — του χωριού μας μπορούν να καταβάλουν τη συνδρομή τους και στα μέλη του Δ.Σ. του Συλλόγου μας τα οποία θα την προωθήσουν στην ανώτερη επιτροπή και θα φροντίζουν για τη σχετική απόδειξη.

ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΒΡΑΒΕΙΩΝ

Ο συνταξιούχος φιλόλογος καθηγητής κ. Κούρτης Αλέξανδρος που κατέγεται απ' τους Ραφταναίους, στη μνήμη του χωριανού μας δασκάλου Κων/νου Δ. Μπέκα, καθιέρωσε από φέτος τη βράβευση τριών μαθητών της ΣΤ' τάξης του Δημοτ. Σχολείου Πραμάντων με χρηματικά ποσά των 30.000 δρχ. ο πρώτος, των 20.000 ο δεύτερος και των 10.000 ο τρίτος. Κριτήρια για τη βράβευση ορίζονται ο μέσος όρος της

βαθμολογίας τους απ' όλες τάξεις και ο βαθμός μιας γνηστής εργασίας λαογραφικού θέματος σχετικού με το χωριό μας. Το φετινό θέμα ήταν «Πως γίνονταν οι γάμοι στην Πράμαντα» και τα στοιχεία βραβεία πήραν οι μαθητές: Γιώργος Κ. Τσίρκας, Βασιλική Ι. Τσιλιγιάννη και Σταυρούλα Δ. Λιοντού.

Ελένη Ηλία Παππά ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Βασ. Πύργου 16
ΑΡΤΑ
Τηλ.: 22247 (ιατρείο)
75.948 (οικία)

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΟΙΚΟΠΕΔΟ
σε κεντρικό σημείο της Πράμαντας 550 τ.μ. Τηλ.: 0651-39933

Σχόλια...

Διαβάζοντας τα τελευταία «ΤΖΟΥΜΕΡΚΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ» αισθάνομαι υποχρεωμένος να ευχαριστήσω τον αρθρογράφο για τα καλά λόγια που αφιερώνει στην εφημερίδα μας αλλά και για τις υποδείξεις του. Έχεις δίκιο, Βαγγέλη, ότι μας χρειάζεται και ένας επιθετικός. Λέμε λοιπόν τώρα, που είναι και περίοδος μεταγραφών, ν' αποκτήσουμε κι εμείς τον επιθετικό μας, αν δεν μας τους πάρει όλους ο «ΘΥΛΟΣ».

Για να πλουτίζουν ορισμένοι τις εγκυκλοπαιδικές τους γνώσεις: Δεν είναι δυνατόν το βράδυ να πιούμε δέκα μπύρες και το πρωί να πάμε δήθεν για αμφοδοσία, γιατί τότε κάνουμε οινοπνευματοδοσία. Συνέβη πέρυσι στο χωριό κι ο γιατρός τον έστειλε από 'κει που ήρθε.

Αρχίζει το ψάρεμα και οι χωριανοί μας ψαράδες από τα Γιάννενα εγκατέστησαν το «σκάφος» τους σε παραλία του Ιονίου κοντά σε γνωστό λιμάνι - ψαροπόρτα, γιατί τότε κάνουμε οινοπνευματοδοσία. Συνέβη πέρυσι στο χωριό κι ο γιατρός τον έστειλε από 'κει που ήρθε.

Προσκαλεσμένος του Κοινοτικού Συμβουλίου βρέθηκε στις 14.6.95 στο ξενοδοχείο «Τζουμέρ-κ», όπου είχε παρατεθεί δείπνο τους απεσταλμένους του τηλεοπτικού καναλιού ANTENNA και άλλων μέσων ενημέρωσης. Πήγα με την επιθυμία να χαιρετήσω την Ελένη Μενεγάκη και ν' ανταλλάξω απόψεις μαζί της. Αφού διαπίστωσα ότι λόγοι ανωτέρας βίας δεν της επέτρεψαν να έρθει, βρήκα γνωστό χωριανό μου και μέλος (πρώην) της αδελφότητας Πραμαντιωτών Αθηνών και συζητήσαμε άλλα ενδιαφέροντα θέματα.

Λύση σταυρολέξου φύλ. 8
Ορίζονται: 1. ΣΕΝΤΕΛΕΣ 2α. ΦΟ 2β. ΟΤΑΙΠ 3. ΑΡΑΠΗΣ 4α. ΙΤΙΑ 4β. ΟΣ 5α. ΟΗ 5β. ΚΑΤ 6α. ΑΠΟ 6β. ΟΗ 7. ΜΑΝΕΥΟ 8α. ΜΑ 8β. ΣΚΑΛΑ
Κάθετα: 1α. ΣΦΑΪΟ 1β. ΜΜ 2α. ΕΟΡΤΗ 2β. ΑΑ 3α. ΑΙ 3β. ΑΝ 4α. ΤΟΠΑ 4β. ΠΕΣ 5α. ΕΤΗ 5β. ΚΟΥΚ 6α. ΛΑΣ 6β. ΩΑ 7α. ΕΙ 7β. ΟΣΟ 8. ΣΠΑΣΤΗΡΑ.

Χ. Τ.

Είσαι στα Γιάννενα ή ήρθες στα Γιάννενα και θέλεις κρέατα;

ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΑ
Αφοί Κ. ΛΑΜΠΡΗ

Καποδιστρίου 43 & Μπιζανίου 38

Μιλάμε για ΤΑ κρέατα! Ντόπια, νόστιμα, φρέσκα και σε προσιτές τιμές. Σας περιμένουμε!

Τηλ. 46.407 - 75.910

ΑΓΓΛΙΚΑ
ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ - ΜΠΟΥΤΖΑ
ΚΟΥΤΚΙΟΥ 20 - ΤΗΛ. 38.660

ΑΓΓΛΙΚΑ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ
ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ - ΜΠΟΥΤΖΑ
ΒΙΚΥ ΛΕΤΣΙΟΥ
ΑΡΑΠΗ 4 - ΤΗΛ. 34250/76683
Λειτουργούν ολιγομελή τμήματα όλων των επιπέδων

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Αριστοτέλης Ελευθ. Γιαννάκης
Δικηγόρος
Σταματελοπούλου 11
Αρτα 47100 - τηλ. 0681 22766

«ΠΡΑΜΑΝΤΑ»
Διμηναία έκδοση του
Συλλόγου Πραμαντιωτών Ιωαννίνων
Γοργοποτάμου 20
45221 Ιωάννινα

Αγαπητή «ΠΡΑΜΑΝΤΑ»,

Σας χαίρω όλους θερμά εκφράζοντας ταυτόχρονα τον θαυμασμό μου για το έργο το οποίο επιτελείτε, τις ευχές μου για καλύτερη ακόμη από την παρούσα κατάσταση συνέχεια και κάποια «ζήλεια» γιατί οι Πραμαντιώτες στην καταγωγή κάτοικοι Ιωαννίνων, αποδεικνύονται πιο δραστήριοι από τους αντιστοιχούς της Άρτας.

Ονομάζομαι Αριστοτέλης Γιαννάκης και είμαι αντιπρόεδρος του Συλλόγου Πραμαντιωτών Άρτας.

Το έντυπό σας έχω την δυνατότητα να το διαβάω επειδή ο πατέρας μου είναι συνδρομητής. Το έντυπο αυτό αποτελεί άριστη ιδέα αλλά και πρακτική, διότι εκτός από τα καθαρά Συλλογικά σας θέματα και προβληματισμούς, παρέχει την δυνατότητα στους Πραμαντιώτες κατοίκους του χωριού ή άλλων πόλεων κλπ. της χώρας να επικοινωνήσουν μεταξύ τους και με τον γενεθλίο τόπο.

Μοιραία και αφού άλλοι Σύλλογοι Πραμαντιωτών δεν δραστηριοποιούνται αναλόγως, πέφτει μεγαλύτερο βάρος στους δικούς σας ώμους για κάλυψη περισσότερων θεμάτων.

Από θέματα δε και προβλήματα άλλο τίποτε. Ένα βασικό κατά την προσωπική μου αντίληψη είναι και η αδιαφορία των συμπατριωτών για ότι έχει σχέση με τα του χωριού, στην στενή αλλά και στην ευρύτερη του όρου έννοια. Χρειάζεται μεγαλύτερη δραστηριοποίηση. Δεν θα πρέπει εδώ να φανταστεί κάποιος, ότι με αυτό εννοώ υπέρμετρες θυσίες. Απλά γνώση της καταγωγής και αντίληψη του τι σημαίνει αυτό, εσωτερικά μεν αλλά και εξωτερικά προς την κοινωνία.

Δεν είναι ντροπή να είναι κανείς από την Πράμαντα!!!

Το χωριό είναι αρχαιότατο, μεγάλο, ιστορικό και έχει κατοικήθει για αιώνες. Για πόσους, καθώς και όλα τα άλλα σχετικά ανακύπτοντας ευλόγως ερωτηματικά, παραμένει άγνωστο, θα συνεχίσει δε έτσι, εφόσον κανείς δεν ασχολείται με αυτά (περιλαμβανομένου και του υπογράφοντος!). Δηλαδή τι έχει περάσει ο λαός μας, για να φθάσει σε σημείο να ξεχάσει την ιστορία του και ότι τον αφορά, καθώς και την ονοματολογία του.

Πώς έγινε και ξεχάστηκε η σημασία της λέξης Πράμαντα, παρά το ότι το χωριό (μεγάλο σαν πόλη ολάκερη) κατοικούνταν συνεχώς και επί αιώνες;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ 1996

(Τα χρηματικά ποσά για τις διαφημίσεις δεν περιλαμβάνονται στον παρακάτω πίνακα)

Βλαχός Πέτρος	Αρτα	2.000	Στάμος Χρ. Δημητρίου	Αθήνα	5.000
Μπαροδμήτης Γιώργος	Γερμανία	2.000	Λάμπρος Ιωάννης	»	10.000
Τραγουδάρας Δ. Νικόλαος	Πράμαντα	2.000	Νούτσος Χρ. Δημητρίου	Ιωάννινα	2.000
Μπαλτζής Κ. Απόστολος	»	2.000	Γεωργιάκης Δ. Γεωργίου	Αρτα	2.000
Παπαθεοδώρου Χρ. Νίκος	»	2.000	Παππά Ηλ. Ελένη	»	5.000
Κονταξής Β. Χρήστος	»	2.000	Κοντοδήμιος Δ. Νικόλαος	Ιωάννινα	3.000
Θανάσης Χρ. Ιωάννης	»	2.000	Τσιακούλης Αλέξανδρος	»	2.000
Θασακίτσας Κ. Δημήτριος	Χαλκίδα	4.000	Καρβέλας Φ. Κων/νος	Αρτα	1.500
Στάμος Γ. Κων/νος	Κεφαλόβρυσο	2.000	Θανάσης Χρ. Αικατερίνη	Πράμαντα	6.000
Μάργαρης Βασ. Αθανάσιος	Ιωάννινα	2.000	Καρβέλας Κ. Γεωργίου	»	2.000
Γρατσάνης Αθανάσιος	»	2.000	Γάτσος Π. Παναγιώτης	Αγρίνιο	2.000
Μάργαρης Α. Βασίλειος	»	2.000	Καρβέλας Αθ. Βασίλειος	Πράμαντα	2.000
Ρούμπου Σταθούλα	Πύργος	3.000	Γιώτης Χρ. Αθανάσιος	Αθήνα	5.000

Δεν είμαι ειδικός, αλλά δεν δέχομαι την εκδοχή προέλευσης της ονομασίας Πράμαντα από τα «πράματα». Τότε η Άγναντα θάπρεπε να έχει σχέση με τα «θάματα»! Χωρίς υπερβολές τώρα, ούτε δέχομαι επίσης ότι «κοιτίδα» των Πραμαντιωτών είναι οι Χριστοί.

Η θέση της Πράμαντα (χρησιμοποιώ αυτό τον όρο σαν ονομασία του χωριού, διότι μου φαίνεται πλέον δόκιμος και σχετιζόμενος περισσότερο με την πραγματικότητα και την περιοχή ακόμη: η Άγναντα και όχι τα Άγναντα κλπ.), είναι σαφώς ανώτερη από κάθε άποψη, από όλα τα χωριά ή πόλεις της περιοχής. Άλλο θέμα εάν αυτό δυσχεραίνει υφιστάμενους, κυρίως προερχόμενους από διπλανά χωριά.

Όμως στην πρόσφατη και κάπως παλαιότερη ιστορία του τόπου (Ελλάδος) τα χωριά κατοικούνταν κυρίως με γνώμονα την ασφάλεια που παρείχαν στους κατοίκους σ' αυτό. Επίσης ελάμβαναν χώρα μετακινήσεις πληθυσμών, καθώς και καταστροφές χωριών και πόλεων, από την εισβολή στην Ελλάδα των Ρωμαίων ακόμη.

Συνεπώς υπάρχει τεράστια άγνοια και ανάγκη για επίσης τεράστια εργασία.

Η εργασία του συνεργάτη σας Νικηφόρου Στ. Παπαθεοδώρου (σελ. 7-8 φύλλου 7) αξία πολλών επιπλέον, κυρίως για την παράθεση ιστορικών πληροφοριών, αλλά κατέληξε σε εύκολα συμπεράσματα.

Τα Πράμαντα φαίνεται επίσης ωσάν να έχει βάση.

Ακόμη και τα «Πράματα» θα είχαν βάση να γίνουν δεκτά σαν πιστευτή προέλευση της ονομασίας του χωριού, εάν όντως λέγονταν «Πράμαντα» και αυτό όντως σήμαινε πρόβατα, γίδα ή γιδόπρόβατα, κάτι που μόνον στην Πράμαντα θα συνέβαινε, γιατί πουθενά αλλού από όσο ξέρω, τα γιδόπρόβατα δεν αποκαλούνται «Πράματα».

Για να μην καταχρασθώ άλλο την φιλοξενία σας, σταματώ εδώ την επιστολή μου, την οποία θα σας παρακαλούσα να δημοσιεύσετε σε επόμενο φύλλο του εντύπου σας «ΠΡΑΜΑΝΤΑ», που από τον τίτλο του (σκέτο «ΠΡΑΜΑΝΤΑ» χωρίς άρθρο η ή το ή τα ή κάποιο άλλο) προκύπτει ότι όσα προανέφερα τα έχετε ήδη σκεφθεί και εσείς.

Με θερμές ευχές
Αριστοτέλης Ε. Γιαννάκης

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ Δ. ΣΙΟΥΤΗΣ

ΙΑΤΡΟΣ

ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΟΣ

Ιατρείο: 28ης Οκτωβρίου 31

Τηλ.-Fax: (0651) 32.778

Οικία: Κύργιου 13

Τηλ. 35.777 - Κιν. 093.233618

ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Όπως είναι γνωστό, κάποια αφορμή γίνεται αιτία για κάθε νέα ανακάλυψη. Έτσι, ο λίγος αέρας, που προερχόταν από κάποια σχισμή και δρόμισε τις πλάτες δυο παλιχαριών — του Α. Λάμπρη και του Γ. Καρακώστα — που κάθισαν να ξεκουραστούν στη σκιά κάποιου δέντρου τον Σεπτέμβριο του 1960, έγινε αφορμή μιας αξιόλογης ανακάλυψης.

Με την υπόδειξή μου διευρύνθηκε η σχισμή, εισχώρησα σ' αυτήν και αποκάλυψα ένα θαυμάσιο σπηλαίο, που το ονόμασα «Ανεμότρυπα».

Βρίσκεται 5 χλμ. πριν από το χωριό Πράμαντα και 25 μ. περίπου χαμηλότερα από την αριστερή πλευρά του αμαξιτού δρόμου, που συνδέει το χωριό με τα Γιάννενα και την Άρτα (60 χλμ.), σε υψόμετρο 900 μ.

Πρόκειται για κοίτη υπόγειου ποταμού — εν ενεργεία — που με την πάροδο του χρόνου άλλαξε τρεις φορές στάθμη. Η πρώτη έχει καταρρεύσει. Τα μόνα ίχνη της σώζονται στην αρχή της δεύτερης στάθμης, που είναι το κύριο σπηλαίο. Οι διάδρομοί της έχουν μήκος 350 μ. περίπου και η έκταση που καλύπτει είναι 1500 μ². Έχει δέκα θαλάμους και διαδρόμους, που συνδέονται μεταξύ τους, στολισμένοι με θαυμάσια λιθωματικά πολύχρωμα συμπλέγματα. Ακόμη έχει τρεις γραφικές χρωματιστές λιμνούλες: γκριζα, κόκκινη και λευκή και πρωτότυπο καταρράχτη στολισμένο με σταλακτίτες. Τον χειμώνα τα άφθονα νερά του τροφοδοτούν την «Γκριζα Λιμνούλα». Σ' αυτό το σπηλαίο ζουν έντομα (λεπιδόπτερα) και άλλοι σπηλαιόβιοι οργανισμοί. Η θερμοκρασία του αέρα είναι 19°C. και των τρεχούμενων νερών του 10°C.

Η τρίτη στάθμη βρίσκεται κάτω από τη δεύτερη. Είναι οχετοί, που δέχονται τα τρεχούμενα νερά του σπηλαίου. Αυτά προέρχονται από καταρράχτη ύψους

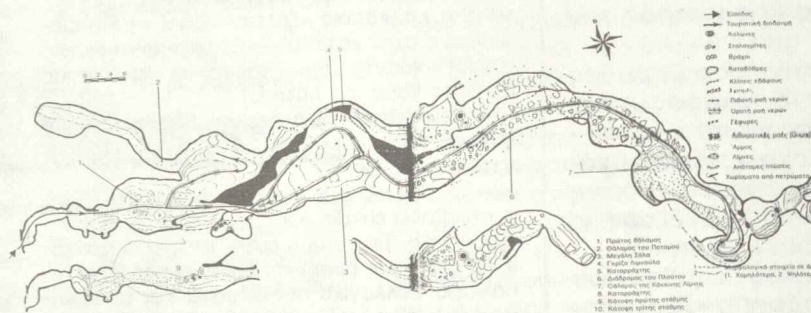
Πράμαντα - Ιωάννινα

Σπήλαιο Ανεμότρυπα

2 μ., που βρίσκεται στο τέλος του. Τα νερά είναι ορατά στο τέλος της τουριστικής διαδρομής του σπηλαίου και εξαφανίζονται ύστερα από ροή δέκα μέτρων σε απότομο οχετό της τρίτης στάθμης. Επανεμφανίζονται στον πρώτο θάλαμο του σπηλαίου, από όπου διχετεύονται σε οχετό, για να εξαλλοθούν σαν πηγή 25 μ. αριστερότερα και χαμηλότερα, από την είσοδο του σπηλαίου. Η ροή των νερών διαπιστώθηκε ύστερα

που φθάνουν ως το δάπεδο. Αριστερά και σε όλο του το μήκος διανοίγεται ο «Θάλαμος του Ποταμού».

Εμπρός μας, άλλη σκάλα, θα μας οδηγήσει ανάμεσα από πέτρινα στολίδια στον καταστόλιστο στενό διάδρομο από όπου θα δούμε από κοντά τα υπολείμματα της πρώτης στάθμης. Στο τέλος του μας επιφυλάσσεται ένα ονειρικό θέαμα, από ψηλά προς τη «Μεγάλη Σάλα». Η έκτασή της (20X14 μ.), ο διά-

Σχέδιο του σπηλαίου Ανεμότρυπα Πραμάντων Ιωαννίνων. Μετρήσεις - Αποτύπωση: Α. Πετροχειλίου.

από ρύψη «φλουορεσαίνης» (χημική χρωστική ουσία). Με τα νερά αυτά υδρεύονται και αρδεύονται παρακείμενα χωριά.

Τουριστική διαδρομή

Ο διάδρομος, που διανοίγεται αμέσως μετά την είσοδο του σπηλαίου ανήκει στην πρώτη στάθμη. Στο τέλος του τσιμεντένια σκάλα οδηγεί στη δεύτερη στάθμη, το κύριο σπηλαίο. Ο στολισμός του δεξιού τοίχου του «Πρώτου Θαλάμου» αποτελείται από κολώνες και παρατετάσματα, ασύλληπτης ομορφιάς,

κοσμος με λαμπάδες, η ψηλή οροφή, ο «Καταρράχτης» και η «Γκριζα Λιμνούλα» είναι κάτι αναπάντεχο.

Συνεπαρμένον καταβαίνουμε τη διπλή σκάλα και σε συνέχεια άλλη μικρότερη, που θα μας οδηγήσει στο «Θάλαμο της Λευκής Λιμνούλας», που βρίσκεται πίσω από σειρά κολώνες και σταλακμίτες. Το αριστερό τμήμα του

θαλάμου της, είναι φορτωμένο κυματικά από ογκώδεις κολώνες και χωτά παρατετάσματα.

Ακολουθούμε τον δεξιό διάδρομο της «Μεγάλης Σάλας» για να φθάσουμε στον «Διάδρομο του Πλούτου», έχει μήκος 52 μ. Εδώ έχει συγκεντρωθεί ο πλουσιότερος και εντυπωσιαστός πολύχρωμος στολισμός του σπηλαίου. Κλιμακωτά παρατετάσματα, λεπτοί κατ'άλενκοι σταλακτίτες και σταλακμίτες συνθέτουν αξέχαστες εικόνες.

Στο κέντρο του, προς τον δεξιό τοίχο, πάνω από το χείλος βαράθρου, που οδηγεί σε κατηφορικό θάλαμο με ογκώδη στολισμό, κρέμεται ο «Πολυελαστικός». Είναι λίθωμα με ξεχωριστή ομορφιά.

Στο τέλος του διανοίγεται ο «Θάλαμος της Κόκκινης Λίμνης» μένων εξοστατικοί από το πρωτόφαντο θέαμα. Κλιμακωτές λιθωματικές κολώνες κίνες (Gours) δέχονται τα τρεχούμενα νερά της «Κόκκινης Λίμνης», που λήπτει το περισσότερο πλάτος του θάλαμου και όλο του το μήκος. Τα νερά προέρχονται από πηγή, που βρίσκεται στο βάθος οχετού. Τα λεπτότητα σύνθεσης σταλακτιτικά στολίδια της χονται σε αντίθεση με αυτά των άλλων διαμερισμάτων του σπηλαίου. Μο διανοίγεται κατηφορικός διάδρομος που χωρίζεται στα δυο από τεράστια ογκώδη. Αριστερά του μια θαυμάσια λιμνούλα. Δεξιά το δάπεδο καλύπτει από ροδόμορφα λιθώματα, που πάλι τους κυλούν τα λίγα νερά της «Κόκκινης Λίμνης». Καταλήγουν στο τέλος πολύ κατηφορικό, προσοιτό τμήμα του σπηλαίου.

Αθλητική Ένωση Πραμάντων

Τελείωσε και φέτος η ποδοσφαιρική περίοδος της Β' Ερασιτεχνικής κατηγορίας. Μία απ' τις πρωταγωνίστριες ομάδες αυτής της κατηγορίας, η Αθλητική Ένωση Πραμάντων διέγραψε μια σταθερά ανοδική πορεία μέσα στα πλαίσια των δυνατοτήτων της.

Οι πολλές προσπάθειες, οι αποτυχίες αλλά και αρκετές επιτυχίες την τοποθέτησαν στη μέση του βαθμολογικού πίνακα.

Κάνοντας μια μικρή αναδρομή στην πορεία της ομάδας, θα λέγαμε ότι κατά τη διάρκεια του χειμώνα η Αθλητική Ένωση Πραμάντων βάδιζε ενάντια στις αντίξοες συνθήκες και τις δυσκολίες και κατάφερε να διαγράψει τη διαδρομή της ικανοποιητικά.

Εγώ προσωπικά καθώς και όλοι οι φορείς της ομάδας θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε:

1. Τους παίκτες, που έδωσαν τον καλύτερό εαυτό τους για το καλό της ομάδας αφιψώνοντας τις δύσκολες καιρικές συνθήκες, το κρύο του χειμώνα καθώς και την αφόρητη ζέστη στην αρχή του καλοκαιριού.

2. Την Κρινότητα Πραμάντων.

3. Τους ανθρώπους που στάθηκαν κοντά στην ομάδα και βοήθησαν με κάθε τρόπο να αναδειχθεί όσο το δυνατόν περισσότερα.

4. Τους αδελφούς Ρίζου Δημοθεόδωρου που ζουν στην Αθήνα.

5. Τους Πραμαντιώτες που ζουν και εργάζονται στη Μύκονο. Τώρα πια μετά το τέλος αυτής της περιόδου πρέπει να στρέψουμε το βλέμμα μας στην επόμενη ποδοσφαιρική χρονιά ώστε η ομάδα να αποφύγει τα λάθη του παρελθόντος και να ανέβει ψηφωγικά και βαθμολογικά ακόμη περισσότερο. Αυτή η ελπίδα που παράλληλα και στόχος είμαστε πεισμένοι ότι, με την βοήθεια όλων θα γίνει πραγματικότητα. Στα πλαίσια του προγράμματος που ήδη διαμορφώνει το Δ.Σ. η προώθηση ποδοσφαιριστών θα αποτελέσουν το νέο αίμα της ομάδας. Επίσης, στην αρχή καινούριας περιόδου θα κυκλοφορήσουν ημερολόγια για την νομική ενίσχυση της Α.Ε.Π.Β. θα ακολουθήσουν και άλλες σπουδαιότερες που είναι υπό κρίση και θα υλοποιηθούν στο τέλος καλοκαιριού.

Για άλλη μια φορά παρόντες με τους Πραμαντιώτες να βοηθήσουν όπως αυτοί έχουν αποδεικνύοντας και εμπνευσμένη αγάπη τους για τον ποδοσφαιρικό μας σύλλογο την Αθλητική Ένωση Πραμάντων.

Λιανός Κου

Η φιλική εξυπηρέτηση της Ιονικής δίπλα σας

Ο Διευθυντής
κ. Πάνος Αλέξανδρος
και το προσωπικό του
καταστήματος
περιμένουν να σας
γνωρίσουν και να σας
εξυπηρετήσουν με τον
εξχωριστό τρόπο της
ΙΟΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ
με ταχύτητα, προθυμία και
υπευθυνότητα.

Τηλ.: (0651) 253 03, 304 85, 327 81
Fax: (0651) 205 17

ΙΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ